

Požitna plačana v gotovini  
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 178 (8884)

TRST, četrtek, 1. avgusta 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

## NA VČERAJSNJI DOLGOTRAJNI SEJI V PALAČI CHIGI

# Rumorjeva vlada je odobrila državni proračun za leto 1975

### Proračunski deficit znaša 7.373 milijard lir (2 milijardi in 400 milijonov manj kot v proračunu 1974) - Izjavi ministrov Giolittija in Colomba

RIM, 31. — Ministri svet, ki se je sestel danes v palači Chigi pod predsedstvom ministrskega predsednika Rumorje, je odobril državni proračun za leto 1975. Na osnovi smernic, ki jih je izdal večeraj medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje — CIPE, si je vlada predvsem prizadevala, da bi ohranila proračunski deficit na ravni iz leta 1974. Deficit, ki ga predvideva proračun 1975, znaša 7.373 milijard lir, kar pomeni 2 milijardi in 400 milijonov manj od proračuna za leto 1974. Vsota predvidenih prejemkov za leto 1975 znaša 22.101 milijard lir (4.815 milijard več kot prejšnji proračun). Do višjih prejemkov bo prišlo predvsem po zahtevu davkov, ki bi morali prinesiti v državne blagajne približno 21.000 milijard lir, in sicer 4 milijarde več kot v proračunu 1974.

Predvideni stroški znašajo 28.165 milijard lir, se pravi 3.169 milijard in 500 milijonov več kot za leto 1974. Velik delež v tem poglavju ima tudi deficit državnih avtonomnih podjetij; tako je na primer za državne železnice predviden v letu 1975 deficit za 701 milijardo in 300 milijonov lir (skoraj 100 milijard manj kot v letu 1974), medtem ko bo deficit poštne uprave v letu 1975 predvidoma znašal 607 milijard in 700 milijonov lir, kar pomeni celih 277 milijard in 900 milijonov več kot v letošnjem letu.

Minister za proračun in gospodarsko načrtovanje Giolitti je izjavil, da pri ocenjevanju proračuna 1975 je treba upoštevati, bolj kot same številke, akcijo sanacije, ki jo vlada namerava voditi na osnovi tega proračuna. Po odobritvi proračuna 1975 je treba začeti preosnovati in rekonstruirati proračun 1976 z uvedbo strogega nadzorstva nad stroški in z bistveno okrepitevijo prejemkov. Minister je tudi poudaril, da je bilo treba drastično okrniti stroške ne zato, da bi zmanjšali pavo, ampak samo zato, da bi je ne povečali, kar govorno priča o dejstvu, da je dinamika stroškov za vzela nenadzorljivo in nedopusten ritem. Po drugi strani pa davčni prejemki absolutno niso v skladu z zmogljivostmi in s potrebami države. Proračun 1975 je torej je-mati kot proračun prehodnega značaja, kot izhodišče za korenito sanacijo in restrukturacijo javne finan-

endar pa se je treba zavedati, da bo treba plačati višjo ceno z okrepitevijo izvoza.

## Organizacije časnikarjev za avtonomijo INPGI

RIM, 31. — Izvršni odbori časni-karske bolniške blagajne INPGI vsedravnega združenja italijanskega tiska in časniškega združenja so se danes sestali na skupni seji, na kateri so proučili pobude za za-ščito avtonomije bolniške blagajne italijanskih časnikarjev v zvezi z zakonskim odlokom o odpravi deficita bolniških blagajin in v pričakovanju zdravstvene reforme. Na seji so pozitivno ocenili dosedanje sporazume z ministrom za zdravstvo



Britanski vojaki v sklopu mirovniških sil OZN bodo v prihodnjih dneh zasedli položaje med turško vojsko in ciprsko narodno gardo, da bi preprečili morebitne kršitve premirja. Zbor mirovniških sil OZN na otoku se bo v kratkem okrepil s približno 1.000 švedskimi in danskimi vojniki

## Grški komunisti zahtevajo sestavo vlade nacionalne enotnosti

ATENE, 31. — Grški notranji minister je odstavil župana nekoga mesteca na Atiki, ker je kaznoval občinskega uslužbenca, ki je po sestavi nove vlade zaklical: «Končno lahko zadihamo.» Uradnika so ponovno postavili na njegovo mesto ter preklicali globo, ki mu je bil župan naprtil.

Minister za javni red Gikas je medtem sklenil, da ne bo zamenjal poveljnikov varnostnih služb in policije v posameznih pokrajinah. Pozvali pa so prefekte, naj sami odstopijo. Na njihovo mesto bodo postavili generalne tajnike posameznih prefektur. Kar zadeva župane Aten, Pireja in Soluna je vlada sklenila ponovno imenovati župane, ki so bili izvoljeni pred državnim udarom. Sedanje župane, ki jih je imenovala vojaška vlada, pa bodo odstavili.

Grški komunisti zahtevajo sestavo vlade nacionalne enotnosti, v kateri naj bi bila navzoča vsa grška politična gibanja in vse skupine, ki so se borile proti vojaški diktaturi, ki je bila na oblasti od leta 1967. Neposredni cilj te vlade, naj bi bil priprava splošnih volitev. To je danes izjavil Antonios Ambatielos, član političnega urada grške komunistične partije «v tujini» v teku svoje prve tiskovne konference, dva dni potem ko so ga osvobodili iz zapor.

Ambatielos je bil po zaključku državljanske vojne dolga leta v zaporu. Leta 1963 so ga pomilostili zaradi mednarodne kampanje, ki jo je vodila njegova žena. V zapor se je vrnil lani zaradi njegove dejavnosti proti vojaškemu režimu. V pogovoru s časnikarji je dejal, da se v sedanjih sredinsko-desničarski vladni koaliciji, ki jo vodi Karamanlis, fašistični reakcionarji in da ta vlada ne odraža večine demokratičnega gibanja v Grčiji.

Ambatielos je zahteval popolno amnestijo za politične jetnike, preklic obsednega stanja ter konec politične diskriminacije. Kot znano sta grški komunistični partiji v ilegali od konca državljanske vojne leta 1947. Komunisti zahtevajo tudi odstranitev iz državnega aparata vseh tistih posameznikov, ki so bili povezani s prejšnjim diktatorom ter kaznovanje zločincev, ki so podpirali vojaško jumbo.

Grška vlada je izdala dekret, ki ga bodo jutri objavili v uradnem listu, s katerim določa, da bo samo vlada lahko predložila častnike ali pa sklepala o njihovem naređevanju. S tem je avtomatično preklicala dekreta prejšnje vojaške vlade, po katerih je bila ta zadeva v pristojnosti predsednika republike. Č današnjim dekretom si je civilna vlada zagotovila še nekoliko večje nadzorstvo nad oboroženimi silami. Današnji sklep sodi v okvir mnogih ukrepov, ki jih bo civilna vlada v kratkem izdala za reorganizacijo političnega življenja ter za bodoči razvoj procesa normalizacije.

## POROČILO DE MARTINA NA SEJI VODSTVA PSI

# SOCIALISTI POLEMIČNI DO RUMORJEVA IN VLADE

### Če se sedanje stanje ne bo spremenilo do jeseni bo PSI odrekla sodelovanje v vladi - Ostre kritike na račun Rumorjevega posvetovanja z MSI

RIM, 31. — Socialisti so nezadovoljni s sedanjim političnim položajem in s politično akcijo vlade ter menijo, da je treba priti do spremembe usmeritve, kajti sicer bi PSI ne mogla ostati v vladi. To vprašanje se bo konkretno postavilo jeseni, ko se bodo ponovno sestali vodilni organi stranke, da bi proučili položaj in preverili politično stanje, ki ji je stranka sledila po zadnjem zasedanju CK.

To nezadovoljstvo socialistov je prišlo zelo jasno do izraza na današnjem zasedanju vodstva PSI, bodisi v uvodnem poročilu tajnika De Martina, še bolj pa med razpravo, ki se bo nadaljevala jutri. De Martino je med drugim dejal, da država preživlja težak trenutek bodisi zaradi posledic gospodarske krize, bodisi zaradi nezadostnosti odgovorov, ki so bili dana na vprašanja, postavljena od ljudskih množic in od PSI. Glede nedavnega zasedanja vsedravnega sveta KD je tajnik PSI dejal, da so na njem prišli do izraza tudi pomembni avtonomni izrazi, vendar pa so bili zaključki nezadovoljivi. Predvsem niso bile izdelane politične linije, ki bi lahko ustrezno odgovorile na splošne zahteve po prenovitvi. Taka prenovitev, ki zadeva metode izvajanja oblasti, je edini pogoj za preprečitev globokega razkola med vedno večjim delom državljanov in predstavniškimi ustanovami.

Glede vladnega delovanja je De Martino poudaril prizadevanja socialistov za zagotovitev uskladitve med davčnim pritiskom in razširivim kreditov, glede česar so bili doseženi nekateri pozitivni rezultati. Tajnik PSI je prav tako pozitivno ocenil spremembo nekaterih dekretov z namenom, da bi bolj pravično porazdelili bremena. Glede odnosa z opozicijo pa je De Martino zelo ostro polemiziral s predsednikom vlade Rumorjem, ki je smatral za potrebno, da v okviru posvetovanj z opozicijskimi strankami skliče tudi predstavnik MSI. Po njegovih besedah je to v nasprotju z ljudsko reakcijo proti fašizmu, predvsem po dogodkih v Bresciji, ter lahko celo resno prejudicira boj sodstva in državnih organov proti fašističnemu terorizmu. De Martino je dejal, da bi bilo bolje boriti se proti misovskemu obstrukcionizmu, kot pa stori-ti korak, ki je v popolnem nasprotju s temeljnimi smernicami vlade.

Vsekakor pa je De Martino zagotovil, da namerava PSI v celoti spoštovati sporazume, ki so bili sklenjeni ob sestavi vlade, da pa bo pozornost sledil razvoju položaja ter se angažiral glede problemov, ki še najbolj zanimajo delavce: boji proti fašizmu in gospodarska politika, ki bi ne naprtila samo delavcem bremena krize ter ne bi ustvarila hude nevarnosti recesije in brezposelnosti. Tajnik PSI je dodal, da bo treba prihodnje jesen sprožiti bolj poglobljeno analizo političnega položaja ter skleniti, če je treba linijo, ki je bila sprejeta na zadnjem zasedanju CK, ohraniti ali spremeniti glede na dogodke prihodnjih mesecev in na rezultate strankine akcije v zvezi z vladnimi smernicami.

RIM, 31. — Predsednik republike Leone je sprejel na Kirvinalu nova-ga generalnega poveljnika finančne straže, armatega generala Raffaeleja Giudiceja.



John Ehrlichman, bivši glavni svetovalec v Beli hiši, je bil obsojen na zaporno kazen od 20 mesecev do pet let ječe, kot vodja vohunov Bele hiše

Vlada je na večerajšnji kilometrski seji odobrila državni proračun za leto 1975. Gre za proračun v znamenju najstrožjega varčevanja, kot sta poudarila v izjavah časnikarjem ministra Giolitti in Colomba. Glavna skrb vlade je bila, da ohrani proračunski deficit na ravni iz leta 1974, zato pa je morala črpati vse stroške, ki niso najbolj nujni.

Iz komentarjev turških dnevnikov, ki obravnavajo podpis ženevskega sporazuma o Cipru, je razvidno dokajšnje zadovoljstvo, saj skoraj vsi ugotavljajo, da so se turške teze na konferenci uveljavile in da je Grčija doživela hud diplomatski poraz. Podobna je tudi analiza v grškem tisku, ki je sprejel podpis sporazuma dokaj hladno. Grški časopisi ugotavljajo, da je Grčija morala kloniti in sprejeti turške zahteve.

Po izdatni večini, s katero je pravosodna komisija odobrila obtožnico proti predsedniku Nixonu, ni skoraj nobenega dvoma, da se bo tudi predstavniški dom izrekel za formalno obtožbo predsednika. O tem je prepričan tudi sam Nixon, ki naj bi zahteval od poslancev hitro glasovanje brez razprave in osredotočil svojo obrambo na senat. Hitro glasovanje je za Nixona pomembno s političnega vidika, ker bi si prihranil ploho obtožb, ki bi se ulila nanj med razpravo.

## KOMENTARJI V LONDONU, ATENAH IN ANKARI

# PODPIS ŽENEVSKEGA SPORAZUMA O CIPRU PRVI KORAK K NORMALIZACIJI NA OTOKU

### V prihodnjih dneh okrepitev mirovniških sil OZN na Cipru - Grški tisk ugotavlja, da je Grčija na pogajanjih klonila pred turškimi zahtevami Osební uspeh britanskega zunanjega ministra na ženevskih pogajanjih

NIKOZIJA, 31. — Medtem ko je položaj na Cipru miren, so mirovne sile OZN začele proučevati nove naloge, ki jim jih je poveljnik ženevske konference s podpisom večerajšnjega sporazuma. Doslej se sicer še niso začele operacije za določitev demarkacijskih črt med turško vojsko in ciprsko narodno gardo, kar bo vsekakor izredno težka naloga. Glasnik OZN na Cipru je medtem poudaril, da je zbor mirovniških sil na otoku premajhen in da ni kos svoji nalogi. Okrepiti bi ga bilo treba vsaj za eno tretjino. Zbor šteje trenutno 3.500 mož, po mnenju glasnika pa bi moral doseči 5.000 enot, da bi lahko zadovoljivo opravljali svojo vlogo. Doslej so sicer prišlo okrepitve iz Kanade, Švedske in Danske pa sta napovedali, da bosta v kratkem poslali na Cipr približno tisoč svojih vojakov. Poziv v tem smislu je naslovil na obe državi generalni tajnik OZN Kurt Waldheim.

Kar zadeva vprašanje oskrbe vasi, ki so zaradi vojnih spopadov ostale in da v turške okupirane oblasti, ki ni odvisen od podražitve petroleja. Za preostali deficit, ki je povezan z višjo ceno naftnih izdelkov, bo mogoče za eno ali dve leti črpati iz mednarodnih kreditov.

tako dosegla Kireno. Medtem so v Nikoziji nekatere banke odprle svoje urade. Prebivalci so namreč že občutili pomanjkanje gotovine. Pred okoli 30 kmal nastale dolge vrste. Napovedujejo, da bodo jutri začeli ponovno izhajati nekateri dnevniki, treba pa je videti, če bodo izšli tudi tisti, ki so doslej podpirali nadško Makaria in ki so jih porazdravnemu udaru ukinili.

Začasni ciprski predsednik Clerides je protestiral pri poveljstvu mirovniških sil svetovne organizacije in obtožil grško vojsko, da je danes kršila premirje, ker so se njene oborožene sile na področju Kirene premaknile. Clerides se je danes sestal z vodjo turške narodnostne skupnosti na otoku Raufom Denktaşem, ki je ob enem ciprski podpredsednik. Oba sta si bila edina, ki sta izrazila željo, da bi Cipr dobil federativno strukturo. Denktaş je hotel zbrati vse ciprške Turke na enotnem področju, ki naj bi bilo del ciprske federacije.

V Ankari medtem izražajo zadovoljstvo ob podpisu ženevskega sporazuma o Cipru ter izražajo željo, da bi druga faza pogajanj, ki se bo začela 8. avgusta, omogočila rešitev tistih točk, ki jih v sedanjih fazih niso rešili. Prevladuje mnenje, da so se turške teze na konferenci uveljavile, kot to tudi izražata sklepni dokument, ki so ga sinoči sklopili.

Tudi turški tisk ugotavlja, da so se turške teze na konferenci uveljavile in da je Grčija morala kloniti pred pritiskom javnega mnenja. Popoldne je turški ministriški predsednik Ecevit imel tiskovno konferenco, na kateri je pohvalil turške oborožene sile in turško delegacijo na ženevski konferenci, češ da sta obe dosegli zastavljene cilje. Ecevit je predvsem poudaril teze točke ženevskega sporazuma, ki zadevajo potrditev pravic Turčije, kot sile, ki jamči za status Cipra; poudaril je nadalje, da bodo turške oborožene sile ostale na otoku, dokler se ne bo ponovno uveljavilo vzdušje zaupanja med obema skupnostima. Pohvalil je nato tudi prizadevanja britanske in grške delegacije ter izrazil željo, da bi se sporazum izkazal za koristenega, ne samo za zainteresirane strani, temveč da bi bil v prid tudi stvari svetovnega mira.

Kar zadeva odnose z Grčijo je turški ministriški predsednik dejal, da je nujno potrebno sodelovanje na vseh področjih s to državo, saj sta obe članici atlantske zveze. Dodal je, da je smešno, da obstajajo nasprotja z Grčijo, medtem ko v celotni dobrososedski odnosi z vsemi drugimi sosednjimi državami. Predsednik turške vlade je v zaključku tiskovne konference dejal, da pomeni podpis sporazuma začetno rešitev ciprskoga vprašanja, ki ji bo v kratkem sledila dokončna rešitev.

O podpisu tristranskega sporazuma o Cipru je govoril tudi grški ministriški predsednik Karamanlis, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, ker je podpis sporazuma prispeval predvsem k prenehanju sovražnosti na otoku. Dodal je, da gre za izhodiščno točko za pravilno rešitev ciprskoga vprašanja, ki mora zagotoviti mir in blagostanje ciprskoga ljudstva. Rešitev ciprskoga vprašanja je dejal Karamanlis, bo zagotovila ponovno vzpostavitev odnosov med obema sosednjima državama ter bo ob enem zagotovila mir na tem področju.

V atenskih dnevnikih čedalje bolj pogosto pišejo o ciprskemu ljudstvu in vedno manj o «grški skupnosti» na otoku. Kar pomeni, po mnenju političnih opazovalcev, povratek k mednarodnim sporazumom, ki so omogočili sestavo mešane turško-grške vlade na otoku.

Grški tisk je sicer sprejel dokaj hladno vest o sporazumu, saj pravijo, da je Grčija klonila pred turškimi zahtevami.

Britanskega zunanjega ministra J. Callaghana, ki je danes poročal v poslanski zbornici o sporazumu o Cipru, so poslanci vseh strank dočakali s toplim aplavzom. Soglasno ugotavljajo, da je njegovo posredovanje bilo odločilno za doseg sporazuma. Callaghan je dejal, da sporazum ni popoln, da pa je preprečil oborožen spopad med Grčijo in Turčijo, kar pa je vesstransko pozitivno.

RIM, 31. — Jutri zjutraj se bo sestalo vodstvo republikanske stranke, da bi proučili zakonski osnutek o zdravstveni reformi in nekateri notranje probleme stranke v zvezi s sklicanjem vsedravnega kongresa PRI.

## PO ZAKLJUČKU RAZPRAVE O «IMPEACHMENTU» V PRAVOSODNI KOMISIJI

# Tudi sam Nixon prepričan: boj v predstavniškem domu je zgubljen

### Predsednik naj bi priporočil hitro odločitev brez razprave o formalni obtožbi in osredotočil ves napor na senat - Ameriški tisk hvali delo pravosodne komisije

WASHINGTON, 31. — Pravosodna komisija predstavniškega doma je danes ponoči zaključila svoje delo z glasovanjem o četrtem in petem členu obtožnice proti Richardu Nixonu (protizakonita bombardiranja Kambodže od leta 1970 do leta 1973 in davčna utaja). Komisija je zavrnila oba člena s 26 glasovi proti 12. Proti se je izreklo vseh 17 republikancev in 9 demokratov.

Komisija je predložila predstavniškemu domu, ki je pristojen za formalno obtožbo predsednika, obtožnico s tremi členi: oviranje sodne preiskave (zadeva Watergate; 27 za in 11 proti), zloraba oblasti (28 za in 10 proti) ter žalitev kongresa (21 za in 17 proti).

Izdatna večina, s katero je komisija odobrila prva dva člena obtožnice, potrjuje domnevo, da bo predstavniški dom formalno obtožil predsednika zaradi enega, dveh ali tudi vseh treh prestopkov. Za formalno obtožbo je dovolj, da se zbornica izreče za navadno večino, medtem ko mora senat obsoditi predsednika z dvotretjinsko večino.

O tem, da je boj v predstavniškem domu brezupen je verjetno prepričan tudi sam predsednik, če je res, da misli priporočiti zbornici hitri postopek brez razprave. Patrick Buchanan, funkcionar Bele hiše, ki je sponoričest funkcionarjem, je sicer poudaril, da se Nixon ni še dokončno odločil, kakšno obrambno linijo naj ubere. Poudaril je, da bo predsednik verjetno zahteval od predstavniškega doma hitri postopek, če bo uvidel, da je zmaga v tej zbornici praktično nemogoča. V tem primeru bi osred-

točil, tako kot so napovedali že mnogi komentatorji, svojo ofenzivo na senat.

Čudno je, da je prav večeraj drugi funkcionar Bele hiše dejal, da se namerava Nixon vztrajno boriti v vseh pristojnih krogih. Verjetno je pa še Bele hiše uvidel, da je boj v predstavniškem domu izgubljen. Zato naj bi razmišljal o zahtevi hitrega postopka, da bi se ubranil plohe obtožb, ki bi se sicer med razpravo ulila nanj.

Množico se medtem komentirajo in predvidevanja o Nixonovi usodi. Demokratski poslanec Richardson Preyer je izjavil, da bi lahko le čudež rešil predsednika odstavitve. Republikanec Lawrence Hogan, edini republikanski poslanec, ki je volil za vse tri člene obtožnice, pa je v svoji strani pozval kolege, naj se izrečejo za «impeachment» in poudaril, da ni straha, da bi Gerald Ford ne bil dober predsednik. To je tudi teza, ki jo je razvil James Reston v uvodniku «New York Timesa». Znanji komentator pravi, da bi Ford, ki ni kompromitiran z vohunskim škandalom, imel dovolj ugleda, da z železno roko izvaja potrebne gospodarske ukrepe in da bi bil dober kandidat za predsedniške volitve leta 1976.

«Washington Post» pa s svoje strani le hvali pravosodno komisijo in poudarja, da je bila razprava o «impeachmentu» na visokem nivoju dokaz, da ameriški politični krogi niso skorumpirani. Zgodovinar Arthur Schlesinger pa je v uvodniku za «Wall Street Journal» poudaril, da se predstavniški dom mora odločiti za formalno obtožbo še

fa Bele hiše, sicer bi bodoči predsednik lahko mislil, da jim je vse dovoljeno, da jih ničče ne omejuje pri ukrepih, sprejetih v imenu državne varnosti.

Drugi listi pa razglabljajo predvsem o gmotni škodi, ki bi jo imel Nixon, če bi bil odstavljen. Zgubil bi plačo 200 tisoč dolarjev na leto, zgubil bi pravico do pokojnine zase in za ženo (60.000 oziroma 20.000 dolarjev letno) in bi bil brezposeln, ker bi ga izključili iz odvetniške zbornice. S finančnega vidika bi mu veliko več koristil odstop.

Predstavniški dom bo začel predvidevanja o Nixonovi usodi. Demokratski poslanec Richardson Preyer je izjavil, da bi lahko le čudež rešil predsednika odstavitve. Republikanec Lawrence Hogan, edini republikanski poslanec, ki je volil za vse tri člene obtožnice, pa je v svoji strani pozval kolege, naj se izrečejo za «impeachment» in poudaril, da ni straha, da bi Gerald Ford ne bil dober predsednik. To je tudi teza, ki jo je razvil James Reston v uvodniku «New York Timesa». Znanji komentator pravi, da bi Ford, ki ni kompromitiran z vohunskim škandalom, imel dovolj ugleda, da z železno roko izvaja potrebne gospodarske ukrepe in da bi bil dober kandidat za predsedniške volitve leta 1976.

Ob koncu naj omenimo še, da je bil danes obsojen na zaporno kazen od 20 mesecev do 5 let ječe bivši glavni predstavnik sodelavec John Ehrlichman, ker je odedil vloga v urad pshistra Lewisia Fieldinga, ki je zavrnil znanstvenika Daniela Ellsberga. Kot se znano je ta dat tisku v objavo tajne dokumente Pentagona o vojni v Vietnamu.

## DANES

DEKRET BO PRIZADEL TRŽASKE IN GORIŠKE DELAVCE

# Omejeno število zdravil Inam in samo proti delnemu plačilu

Pri nas plačujemo večje prispevke, deležni pa bomo istega ravnanja kot drugod - Protesti tovarniških svetov in deželnega odbornika za zdravstvo Nardinija

Danes stopi v veljavo novi pravilnik za dodeljevanje zdravil Inam, s katerim se običajno poslabša zdravstvena oskrba tržaskih in goriških delavcev in upokojevcev. Doselej so namreč tako na Tržaskem kot na Goriškem zdravilni Inam lahko predpisovali vsa zdravila in zavarovane jih je lahko dvignil v lekarni, ne da bi kaj plačal. Z vladnim sklepom pa so poenotili ravnanje v naših dveh pokrajinskih ostalih italijanskih pokrajinah, tako da se bodo morali zdravilni odslej držati pri predpisovanju zdravil priročnika Inam, ki ne predvideva vseh zdravil, zlasti ne dražjih, obenem pa bodo morali zavarovanci Inam plačati lekarnarju določen odstotek cene zdravila. Če jim bo zdravnik naročil zdravilo, ki ni predvideno v seznamu, pa bo moral zavarovane plačati zdravilo iz lastnega žepa.

Gre torej za očitno poslabšanje zdravstvene oskrbe, ki je proti vsem pravilom reforme na tem področju, ki bi morala prineseti zavarovancem izboljšave, ne pa obratno. Zlasti pa je sklep iz Rima krivičen, ker v naših dveh pokrajinskih plačujejo delavci znatno večje prispevke, da so lahko deležni boljše oskrbe.

Proti sklepu so se postavili vsi sindikati in številni tovarniški sveti. Med temi naj omenimo protest tovarniškega sveta Arzenala S. Marco. Tržaska in goriška pokrajina sta vedno uživali določene prednosti, kot so brezplačno dodeljevanje vseh vrst zdravil in lekarnarjevega vplačila, ki imajo po več sto milijonov lir letnega aktivna. Zaradi tega so po tržaski in goriški delavci vedno plačevali višje prispevke. Vodstvo Inama je sicer skušalo odpraviti te prednosti, ki predstavljajo velik uspeh bojev tržaskega delavskega gibanja, zaradi česar so se morali sindikalni zastopniki v pokrajinskem vodstvu ustanove za zdravstvo zavarovanje vedno krčevito upirati poskusom, da bi te prednosti odpravili.

Delavci Arzenala izjavljajo, da ne bodo dovolili, da bi s enostavnim birokratskim aktom odpravili dosežke dolgoletnih bojev. Zato ne bodo sprejeli nobene spremembe, dokler ne bo stopila v veljavo zdravstvena reforma, za katero se delavski razred bori že dolgo let in od katere si upravičeno pričakuje izboljšanje zdravstvene oskrbe. Končno delavski svet Arzenala ugotavlja, da se bili za časa bivše Avstro-Ogrske delavci po zakonu upravičeli boljših blaginj.

V zvezi z vladnim sklepom, da se razširijo tudi na Tržasko in na Goriško omejitve pri predpisovanju zdravil, je nastopil tudi deželni odbornik za zdravstvo Nardinij, ki je predložil vodstvu Inama v Rimu tezaže, ki bodo prizadele zlasti upokojevce in sindikalnih organizacij. Med drugim dekret, po katerem se bodo morale vse bolniške blaginje držati seznama zdravil, ne predvideva, da bi poslalsali položaj v tistih pokrajinah, kjer so se s krajevnim vodstvom Inama sporazumeli za boljše oskrbo. Zato, zaključuje odbornik Nardinij, je potreben takojšnji poseg predvsem v luči večjih prispevkov, ki jih delavci in upokojevci plačujejo na Tržaskem in Goriškem.

## «Riscossa» o politični usmeritvi krajevne PSI

Tiskovna agencija «Riscossa socialista» podaja poročilo o sestanku pripadnikov De Martinove struje tržaski federacije PSI, ki so se učili politično stanje v Trstu in v deželi. Na sestanku so poudarili, da je večina v stranki (levice in Mancinijeva struja) ponovno zavrnila vabilo k enotni upravi stranke, ki bi edina lahko premostila tezaže, ki so nastale zaradi nameravanega zvišanja tarif Acegata. Na sestanku so poudarili, da je treba zavzeti odločno stališče do osrednjih vprašanj v vodenju tržaski politike. To stališče mora ustrezati načelom stranke in interesom delavskega razreda. Treba je poskrbeti za čimprejšnje rešitve precejšnje vprašanj med katerimi so primer ENCO, ljudske gradnje, šolski upravni organi, gospodarske infrastrukture in vprašanja kulturnih ustanov (Stalno gledališče in Slovenskega vodstva pred ponovnim zasedenjem občinskega sveta.

## Odbornik Mauro na seji odbora za obrtništvo

Deželni odbornik za obrtništvo Mauro se je pred dnevi v Rimu udeležil seje osrednjega odbora za obrtništvo, ki mu predseduje podtajnik ministrstva za industrijo posl. Mazzarino. Na sestanku so razpravljali o mnogih pomembnih vprašanjih, še predvsem pa o skorajšnjem odloku zakladnega ministrstva, ki predvideva 56 milijard lir podpore za obrtništvo. Na sestanku so soglašali z ugotovitvijo, da je ta podpora odlično preizkušnja, da bi lahko premostili krizo, ki je v zadnjem času prizadela obrtniška podjetja. Tudi odbornik Mauro je poudaril, da bi bilo treba investirati v obrtniške dejavnosti mnogo večje vsote. Na sestanku so razpravljali še o okvirnem zakonu o obrtništvi, ki

ga bo v kratkem proučila pravna komisija odbora za obrtništvo. Odbor je ustanovil še dve komisiji: eno, ki bo ugotavljala strokovno usposobljenost obrtnikov in drugo, ki bo obravnavala prizive v zvezi z opravljanjem poklica v skladu z vzglavnimi zakoni. Odbor je tudi izrazil zaskrbljenost zaradi davčnih ukrepov, ki jih je pred kratkim sprejela vlada. Vlada in parlament bi morala te ukrepe bistveno spremeniti v korist obrtnikov.

### BILA JE LE VAJA

## Alarm zaradi požara v Starem pristanišču

Splošni alarm zaradi požara je včeraj dopoldne zablrel v pristanišču. Gasilci, člani pristaniškega poveljstva, finančne straže in policije ter vrtači so na vsi pari prispeli do drugega pomola v starem delu pristanišča, kjer je izbruhnil hud požar pod krovom motorne ladje «Enri». Prvi so se požara lotili mornarji ogozene ladje, v nekaj minutah pa so z motorno brigadko pritehili gasilci, ki so oblihi ladijsko skladišče z vodo in peno, kmalu zatem pa so prispeli štirje vrtači, ki so z močnimi curki vode ohladili zunanje stene ladje. V neposredni bližini ladje so krožili motorni člani, pripravljeni za reševanje mornarjev, v primeru, da bi se ladja potopila.

Splošni alarm se je začel ob 10.30, komaj tri četrt ure pozneje pa je bil požar pogasjen in nevarnost je minila. Poveljnik pristaniškega poveljstva Mantija, ki je vodil vso operacijo, je izrazil zadovoljstvo za potek protipožarnega... vežbanja. Šlo je namreč za vajo, ki jo priredijo dvakrat na leto v vseh pristaniščih.

## Sprememba postaj avtobusa št. 26

Vodstvo tržaskega avtobusnega podjetja ACEGAT sporoča, da je bilo zaradi postavljanja novih telefonskih kablov na Furlanski cesti in uvedbe izmenične enosmerne vožnje na delu omenjene ceste, prisiljeno začasno prenesti naslednje dve postaji avtobusa proge št. 26: avtobusi namenjeni prosti mestu se ne bodo ustavljali več pred hišo št. 58, ampak pred hišo št. 52, št. 56.

**SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA**  
s sedežem v UL. MAZZARINI 44  
od 31. avgusta uradovala od 8. do 14. ure.

### V PASJI VROČINI OSVEŽUJOČA KOPEL DOBRO DENE

## TRŽAČANI SO LETOS ZASEDLI PLAŽE DO ZADNJEGA KOTIČKA

V tujino je odšlo manj Tržčanov kot v prejšnjih letih - Promet v mestu je še vedno zelo gost

Natprane plaže bližnje tržaski okolice so ena glavnih značilnosti letošnjega poletja, saj združujejo vse tiste faktorje, ki so vplivali na odlično Tržčanov za letošnje poletje.

Pasja vročina kar vabi k morju, saj osvežujoča kopalnica dobro dene v teh sončnih dneh. Kljub temu pa so letos plaže bolj natrane kot v prejšnjih letih. To moramo nedvomno pripisati hudi gospodarski krizi in zadnjim vladnim ukrepom. Manjša vrednost lir na mednarodnem tržišču in stroge omejitve izvoza valute so marsikoga preplačale, naj letos ostane raje doma. Tako opažamo po mestnih ulicah mnogo več parkiranih avtomobilov kot v prejšnjih letih, kar dokazuje, da se je res mnogo Tržčanov odločilo za počitnice na domačih plažah. Seveda je zaradi tega promet zelo gost, predvsem v Miramarskem drevovedu in na cesti k mejnemu prehodu pri škočjih. Pa tudi po mestu je avtomobilov več kot v prejšnjih poletjih, kar seveda povzroča velike preglavice mestnim redarjem. Tovornjak - pajek za odstranjevanje vozil je polno zaposlen in marsikaj



Ko odpravljas se na morje s tabo gre rešilni pas in «Primorsk»: k naročnikom pride tja v deveto vas!

busi namenjeni k Rumeni hiši pa ne bodo ustavljali pred hišo št. 101, ampak pred hišo št. 51.

● Od petka do nedelje bo v organizaciji domače sekcije KPI v Brisčih praznik komunističnega tiska. Jutri ob 19. uri bodo odprli stojnico s pižama in jedačo, od 20.30 pa bo ob zvokih orkestra The Lords ples. V soboto bo ob 18.30 nastopila Tržaska folklorna skupina, zvečer pa bo igral ansambel Lojza Furlana. V nedeljo bo ob 10. uri mladinski slikarski ex tempore, popoldne se bosta na prosekem igrišču spoprijeli ženski nogometaš enajstletni Kriza in Repna. Ob 19. uri bo koncert kriške godbe, ob 20. uri pa bosta sprejela posl. A. Škerk in sen. P. Sema. Sledil bo ples.

● Razstava zbirki iz železne dobe ki jih je priredila občina z občinskimi muzeji zgodovine in umetnosti v občinski dvorani na Trgu Unità, bo odprta vse do 18. avgusta po običajnem urniku.

### DVA DNI SAMO NUJNI POSEGI

## Gasilci stavkajo: zahtevajo doklade za nevarne posege

Nizke plače, naporno in nevarno delo odvrtače mlade

Danes in jutri bodo stavkali gasilci. V primerih požarov ali drugih nesreč bodo seveda posegli kot vedno, vendar se bodo vzdržali vseh tistih posegov in del, ki niso nujna. Stavko so oklicala sindikata CGIL in CISL v vsej državi, da bi dosežili priznanje doklade za nevarno delo. Ta zavlačuje že več kot leto dni, čeprav je lani že pripravila sklad za to doklado. Kaže, da so skladu namenili več kot šest milijard lir, kar pa ne zadostuje za doklade vsem, ki imajo do nje pravico (gasilci, policisti, karabinjerji itd.).

V zadnjih časih se je iz ministrskih virov celo slišalo, da bodo delili nekaj malega (vsota ni znana, vendar kaže, da ne bo presejala borih sto lir) za vsako uro nevarnega dela. Pri tem ne upoštevajo količine so včasih nevarnosti, katerim so podvrženi gasilci. Kot primer naj navedemo samo poseg zaradi požara v kuhinji, kjer je nevarno, da eksplozija jeklenka: poseg za odstranitev jeklenke traja nekaj minut, v primeru eksplozije pa so posledice lahko tragične.

Zato gasilci upravičeno zahtevajo od ministra za birokratsko reformo

Gave, naj takoj poseže in poveča sklad za doklade ter naj jih kmalu dodelijo. Lani so se sindikalni zastopniki gasilcev domeni za doklado, ki naj bi znašala od 30 do 60 tisoč lir mesečno za vsakega gasilca. Med tem je minilo toliko časa, življenjski stroški so se povečali, plače so ostale pri istem, doklad pa od nikoder. V takih finančnih pogojih je povsem razumljivo, zakaj se vedno manj mladih javi v to službo, ki je nadvse potrebna celo družbi! Plača gasilca, ki je opravil šolo in tečaj, znaša namreč slabih 130 tisoč lir na mesec.

Danes in jutri bodo torej gasilci stavkali, vendar so za vsak nujen primer pripravili na telefonski številki 2222. Od 3. avgusta pa se bo stavkovno gibanje nadaljevalo v drugih oblikah. Če do 6. avgusta ne bodo vprašanja pozitivno rešili, bodo začeli z resnejšimi akcijami, najprej na deželni, nato pa na vsedržavni ravni.

Tajništvo SLOVENSKEGA GOSPODARSKA ZDRUZENJA bo od 1. do 31. avgusta uradovalo samo od 8. do 13. ure.

### VČERAJ V SENATNI KOMISIJI ZA JAVNA DELA

## Odobritev pomembnega zakona o ukrepih za pristanišča

V petih letih bodo investirali 8 milijard in pol lir za tržasko pristanišče in 3 milijarde za tržisko pristanišče - Minister Coppo o preureditvi plovnih prog PIN

Senatna komisija za javna dela je včeraj v Rimu odobrila zakonski osnutek, ki predvideva nujne ukrepe za preureditev pristanišč. Zakon, ki ga je pred časom že odobrila poslanska zbornica, pooblašča ministrstvo za javna dela, da v petih letih investira 160 milijard lir za nove pristaniške infrastrukture in za dograditev tistih infrastrukture, ki jih še niso dokončali. Od te vsote je 8 milijard in pol lir namenjenih tržaskemu pristanišču, 3 milijarde pa za tržiskemu pristanišču.

Omenjene vsote ne bodo porabili samo za gradnjo pristaniških infrastrukture, temveč tudi za varnostne naprave in za naprave za preprečevanje onesnaženja morja. Novi zakon pa predvideva le del sredstev, ki so namenjena za večletni investicijski načrt, ki ga bo morala vlada pripraviti v teku telega leta. Ta načrt bo moral tudi predvideti reorganizacijo in ojačanje naprav za vzdrževanje pristanišč. Novi za-

kon predvideva še, da bo moralo biti vsaj 90 odstotkov nakazane vsote namenjenih pristaniščem, katerih promet je v lanskem letu presegel milijon ton, seveda ne upoštevajoč petroleja.

Na isti seji je podal svoje poročilo tudi minister za trgovino mornarico sen. Coppo, ki je v imenu vlade poročal o preureditvi plovni prog vsedrženega pomena (PIN). O tem vsedrženju je komisija razpravljala le na posvetovalni ravni. Minister Coppo je poudaril, da je preureditev plovni prog zelo zapletena in da je povezana z vrsto finančnih težav. Poudaril je predvsem, da je treba najprej ukiniti proge, ki jih vzdržujejo prekooceanske potniške ladje. Te proge so zelo deficitarne (za leto 1975 predvidevajo 240 milijard lir primanjkljaja), kar je nevzdržno predvsem v kolijivem gospodarskem trenutku, v katerem se sedaj nahaja država.

Minister Coppo je tudi pojasnil, da je drugo vprašanje usmeritev mornarice PIN na donosejša področja, predvsem v trgovske dejavnosti. Poudaril pa je, da bo to mogoče doseči šele s pripravo primernih ladij in to mora upoštevati tudi vladna kreditna politika. Coppo je zaključil svoje poročilo z ugotovitvijo, da se je treba najprej odločiti, ali se bo nadaljevalo s sedanjim načinom vsakolnega kritja primanjkljaja ali se preuredi službo na osnovi kriterijev čim manjšega primanjkljaja.

Občinski zdravstveni funkcionar je sporočil, da so v tednu od 22. do 28. julija zabeležili naslednje primere nalezljivih bolezni: 2 primera škrlatinke, 9 primerov gastroenteritisa pri otrocih, 6 primerov ošpic (od katerih 1 izven tržaski občine), 3 primeri noric (od katerih dva izven tržaski občine), 1 primer ošpic, 1 primer nalezljivega vnetja priušesne slinavke, 1 primerov srbčice (pet izven občine) in 2 primera nalezljivega vnetja jeter (1 izven občine).

Živčni zlom je včeraj zjutraj prišel 63-letnega upokojevnca Ignia Pozza do tržaskega sklepa: komaj se je prebudil in je spil nekaj zdravil, ki mu jih je dala žena, 61-letna Maria Veron, je v njeni prisotnosti beglavit skočil k oknu. Zena ni ulegla nitu zakricati in že je nesrečnik Pozzo skočil v globino. S šestletu plače niso bistveno spremenile, cene pa so hudo narasle.

Drevoredu XX. septembra 65 je na del na dvišiče.

Ko je prišel Rdeči križ z zdravnikom dr. Calabresejem, je bil Pozzo zaradi hudih notranjih poškodb in zlomov že mrtev.

Plameni uničili avto na Greti  
Sinoci nekaj minut po 21. uri je v avtu 45-letnega Attilia Calcina iz UL. Tofani 3 izbruhnil požar, ki je popolnoma uničil vozilo. Calcina se je peljal v svojem fordju escortu novejšje registracije po Greti, pred semaforjem, kjer se je ustavil, pa je opazil dim, ki se je dvigal iz motorja. Parkiral je in takoj zatem so se svignili plameni, ki jih ni mogel pogasiti niti s pomočjo drugih avtomobilistov.

Prihletel so gasilci, ki so se pod vodstvom podčastnika Sidotija morali prejeti potruditi, da niso plameni zajeli rezervuarja, v katerem je bilo 30 litrov bencina. Končno so skoro ob 22. uri plamene pogasili.

### V KRATKEM V VELJAVI DEŽELNI ZAKON ŠTEV. 28

## VRSTA UKREPOV ZA ŠOLO S CELODNEVNIM POUKOM

Zakon predvideva 860 milijonov lir podpore krajevnim ustanovam za organizacijo sodobnega pouka šoloobveznih otrok

Čez nekaj dni bo stopil v veljavo deželni zakon št. 28, ki ga je deželni svet sprejel 5. julija letos in ki se nanaša na posebne ukrepe na šolskem področju. Gre za ukrepe za šolo s celodnevno zaposlitvijo, ki jih je delno predvidel že deželni zakon št. 42 z dne 25. avgusta 1971. Novi zakon spreminja normativo in izboljšuje funkcionalnost prejšnjega zakona, obenem pa predvideva znatno višji izdatki: za šolo s celodnevno poukom bodo v letu 1974 izdali 860 milijonov lir, to je 350 milijonov oziroma 70 odstotkov več kot lansko leto. Zvišan je tudi prispevek za izplačevanje obresti na posojila.

Deželni prispevek je tako razdeljen: za podpore, ki jih predvidevajo 2, 3. in 4. člen, t.j. za podpore občinam za šole s celodnevno poukom in za povračilo stroškov, ki jih imajo občine za prevoz šoloobveznih otrok od doma v šolo, je predvidenih 230 milijonov lir, 450 milijonov lir pa je namenjenih občinam za povračilo stroškov za menze v šolah s celodnevno poukom. Deželna uprava je še pooblaščenca, da izda največ 170 milijonov lir za organizacijo izpopolnjevalnih tečajev za učno osobe v šolskih središčih s celodnevno zaposlitvijo, za realizacijo programov poskusnega pouka, za tiskanje dokumentacij o dejavnostih teh šolskih središč in za razne podpore občinskim upravam, ki se trudijo, da izboljšajo pogoje v takih šolskih središčih in s tem omogočajo sodoben način celodnevnega pouka. Ta pogljava se nanašajo na prispevke; obenem zakon predvideva delno povračilo obresti v višini 6 odstotkov za obdobje 20 let na kapital za šolske infrastrukture in za pomožne strukture, ki bodo služile šolam s celodnevno poukom. Doslej so predvidevali za to postavko 120 milijonov lir, novi zakon pa jo je zvišal na 160 milijonov lir. Za prispevek lahko torej zaposli krajevne uprave, ki so zgradile, razširile, popravile, preuredile ali opremile šolske zgradbe in tiste zgradbe, ki služijo šolskemu pouku. Med pomožne strukture sodijo menze, čitalnice, rekreativni in športni objekti.

## Razstave

V Mestni galeriji Piran so odprli razstavo z naslovom «Historia IV». Razstava bo trajala do 4. avgusta in bo odprta občinstvu vsak dan od 10. do 12. ter od 17. do 20. ure.

## Razna obvestila

Narodna in študijska knjižnica v Trstu ovesča svoje obiskovalce, da je odneta neprekinjeno od 8. do 14. ure. Od 5. do 15. avgusta bo knjižnica zaprta za občinstvo.  
Odbor Tržaskega partizanskega pevskega zbora vabi vse pevce in instrumentalne ansamble, da se v nedeljo, 4. avgusta t.l., ob 13. uri zanesljivo zbere v Bazovici, kjer bo odhod avtobusov ob 13.30 v Benško Slovenijo na nastop. Seja odbora TPPZ bo jutri, 2. avgusta t.l., ob 20. uri v Bazoviškem domu.

### DREVI OB 21.15 NA GRADU SV. JUSTA

## Varietjski spored z Montesanom Anno Melato in Isabello Biagini

Na grajskem odru od 5. do 8. avgusta «Ukročena trgoglavka» in «Kiss me Kate»

V Trstu se bo z današnjim predstavo na Gradu sv. Justa začela vrsta nastopov raznih skupin «slazjeg», varietjskega tipa, kot so na primer ansambl in pevci lahke glasbe, pesne skupine itd...  
Kot smo že poročali, bodo danes ob 21.15 na Gradu nastopila tri velika imena italijanske kabareta in lahke glasbe.

Enrico Montesano, znan komik, ki je že veliko nastopal na televiziji, v filmu in v gledališču, bo otvoril večerni program. Igralec je napovedal, da bo z njim nastopala še partnerica, katere imena pa še ne znamo. Organizatorji pričakujejo znano igralko Grazia Mario Buccello. Mlada pevka Anna Melato s svojim «pop» ansamblom, ki z raznimi modernimi pesmi izpolnjuje glasbeni del programa, bo nedvomno postolastica za mlajše občinstvo.  
Pevek, igralka in plesalka Isabella Biagini bo nastopala v drugemu delu programa; «Italijanska Marlin Monro» je bo gledalcem predstavila skupaj z baletom iz «Canzonissime» in ansamblom italijanske RAI-TV. Program bo povezoval in vodil Raf Luca.

Poleg varieteja bo na Gradu sv. Justa v mesecu avgustu še precej umetniško angažiranih tem. Tržaskemu občinstvu se bodo predstavile predvsem gledališke skupine. Avtonoma letošnjaška in turistična ustanova iz Trsta organizira 5., 6., 7. in 8. avgusta dve gledališki predstavi z dvojno ponovitvijo. Na programu bosta dve Shakespeareovi komediji: «Ukročena trgoglavka» in «Kiss me Kate», ki ju bo izvajala dramska skupina Glauca Maurija in Valerie Moriconi. Z deli, ki ju režira Franco Enriquez, prihaja Maurijska skupina s 26. festivala Shakespearea v Veroni, kjer sta doživela precejšen uspeh.

«Ukročena trgoglavka» je ena najboljših Shakespeareovih komedij; zaradi svoje «zive» gledališke tehnike in zaradi svoje aktualnosti pa je tudi laiku razumljiva.  
«Kiss me Kate» je prijetna glasbeno komedija, ki «diši» nekoliko po kabaretu. Da bi bila gledalcu bolj razumljiva, je dopajanje postavljeno v «italijanska trideseta letstva».

## Petelinček je lepo plač: a ne za sostanovalec

Celo policija je morala poseči, da je pomirila duhove stanovalce v

Adi in Mipko Antoniniju se je rodila prvorojenka  
TAMARA  
Člani pevškega zbora «Igo Gruden» iz Nabrezine iskreno čestitajo mami in očetu, mali Tamari pa želijo veliko sreče in zadovoljstva v življenju.

## Železniški voz zgorel na Opčinah

Prejšnjo noč je izbruhnil na openski železniški postaji silovit požar. Plameni so uničili železniški voz, na katerem je bilo 11 tisoč in 100 kg kemikalij (metilcelulozni peroksidi). Tovor je bil namenjen na Madžarsko, zaradi carine pa je železniški voz moral počakati nekaj dni na meji. Tako se je v notranjosti razvila precejšnja toplota, iz zabojev je začel uhajati plin, in ko je švignila iskra, verjetno iz voda za visoko napetost, je izbruhnil požar.

Bilo je malo pred 2. uro ponoči in železničarji so goreči voz odklopili od drugih vagonov. Prihleteli so openski gasilci, ki pa niso bili kos plamenom, zaradi česar so poklicali na pomoč kolege iz glavne postaje v Trstu. Ker niti z njihovo pomočjo niso premagali plamenov so morali počakati, da je vsa vnetjiva snov izgorela, in šele nato so se lotili železniškega voza.

Skoda znaša več milijonov lir samo za uničen tovor, drugo kopico milijonov lir pa je bil vreden železniški vagon.

## Včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 1. avgusta  
PETER  
Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 20.34. Dolžina dneva 14.46 — Luna vzide ob 19.25 in zatone ob 4.06.  
Jutri, PETEK, 2. avgusta  
BOJAN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29.7 stopinje, najnižja 23.6, ob 19. uri 28.4 stopinje, značni tlak 1013,4 mb, stanovitven brezvetrie, vlaž 68-odstotna, nebo 2 desetinki pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 25,2 stopinje.

## ROJSTVA IN SMRTI

Dne 31. julija 1974 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 8 oseb. UMRLI SO: 69-letni Giorgio Predozani, 74-letni Domenico Faraguna, 66-letni Bruno Valerio, 87-letna Idalia Furlan vd. Camauli, 74-letna Maria Vecchiet vd. Schillani, 78-letni Ferruccio Calza, 48-letni Pietro Miniusi, 45-letni Giovanni Umberto Zubiari.

## DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Biasoletto, UL. Roma 16; Davanzo, UL. Bernini 4; Al Castoro, UL. Cavani 10; Spozza, UL. Montorsino 9 (Rojan).

## NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Vielmetti, Borzni trg 12; Al Centauro, UL. Rossetti 33; Madonna del Mare, Largo Piave 2; Costalunga, Ertà di S. Anna 10 (Kolonkovec).

## LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228-224), Bazovica (tel. 226-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje — Zgonik (tel. 225-596); Nabrezina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zavrta (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124).

## URADNI TECAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar 655.—  
Funt sterling 1546.—  
Švicarski frank 217.—  
Francoski frank 137,25  
Nemška marka 249.—  
Avstrijski šiling 35,20  
Dinar: debeli 41,50  
drobni 41,50

## MENJALNICA vseh tujih valut

Dne 30. julija je preminil naš dragi  
**ANGEL ANTLER**  
Pogreb bo danes, 1. avgusta, ob 11.30 iz mrtnišnice glavne bolnišnice v cerkev na Katinarji.  
Zalostno vest sporočajo žena, sin Silvan, hči Lilijana, snaha, zet, vnuki in drugi sorodniki  
Trst, 1. avgusta 1974  
Občinsko pogrebno podjetje — UL. Zonta 7/C

**AVDITORIJ PORTOROŽ**  
POLETJE '74  
TV SPEKTAKEL  
«ZLATA ROZA»  
Portorož, Avditorij, 3. avgusta ob 20.30  
FOLKLORNI ANSAMBL  
JOSE DE LA VEGA  
iz Španije  
Portorož, 6. avgusta ob 21.00  
PREDPRODAJA VSTOPNIC  
pred predviditvijo pri blagajni Avditorija v Portorožu in v turističnih poslovalnicah v kraju prireditve.  
Telefonske rezervacije vstopnic in vse informacije glede prireditve:  
Zavod za turizem, Portorož, Biro za prireditve, Portorož, Avditorij, tel. (066) — 73569

**Gledališča**  
ROSSETTI  
V soboto ob 21. uri ponovitev Pietrojeve opere: «Izgubljena ženka». O. pereto bodo ponovili v nedeljo, 4. avgusta ob 18. uri, 8. in 9. avgusta ob 21. uri.  
Na razpolago so tudi vstopnice za premiero opere «Grafica Marica», ki bo 9. avgusta.  
Prireditve  
GRAS SV. JUSTA  
DANES, 1. AVGUSTA, ob 21.15 «Supershow»: Isabella Biagini, Enrico Montesano, balet «Canzonissime» s Enzom Paolom Turchiem, Wolmer Beltrami z orkestrom RAI-TV, Anna Melato in drugi. Edina predstava. Rezervacija mest pri osrednji blagajni (Pasaza Protti, tel. 36372).

ODPRILI GA BODO 10. AVGUSTA V CELOVCU

Množična prisotnost tržaških operaterjev na letošnjem avstrijskem lesnem sejmu

V ponedeljek, 12. avgusta, bo dan Furlanije-Juljske krajine - Letos sodelujejo številni razstavljalci iz vzhodnoevropskih držav

Od 10. do 18. avgusta bo Trst že trindvajsetič uradno prisoten na avstrijskem lesnem sejmu v Celovcu. Ta sejem si je v zadnjih letih pridobil velik ugled po vsej Evropi zaradi velikega števila o-pravljenih trgovskih izmenjav. Letos bo sodelovalo 1536 razstavljalcev, med katerimi bo 671 iz tujine. Od teh jih bo 378 razstavljalo tudi stroje za obdelovanje lesa.

Med tujimi razstavljalci so po številu na prvem mestu razstavljalci iz Zahodne Nemčije (teh je 285), na drugem mestu pa je Italija s 76 razstavljalci. Pripomniti moramo še, da je letos zelo visoko število razstavljalcev iz Jugoslavije in tudi iz drugih vzhodnoevropskih držav. Tako navaja katalog med posebnimi razstavljalci poleg Italije (to razstavo je pripravila dežela Furlanija - Juljska krajina) še razstave Albanije, Zahodne Nemčije, Jugoslavije, Poljske, Romunije, Českoslovske in Madžarske. Gre za razstave hlapčevine, lesnih izdelkov, pohištva in notranje hišne opreme. Vestnik koroske trgovske zbornice «Kärntner Wirtschafts» pa še posebej naglašja pomen italijanske udeležbe in poudarja, da je bilo v lanskem letu 65 odstotkov avstrijskega izvoza lesa namenjenih na italijansko tržišče, poleg tega pa je visok tudi odstotek lesa, ki so ga izvozili v čezmorske države preko tržaškega pristanišča.

Vendar pa to ni le pojav zadnjega leta, saj nima količina izvoženega lesa v Italijo med 60 in 66 odstotki že kakih 10 let. Zato je prisotnost Italije in še predvsem naše dežele na tej manifestaciji zelo pomembna.

Kot običajno bo tudi letos prisoten v Celovcu tržaški enotni odbor za propagando. Odbor bo prika-zal turistične in gospodarske značilnosti Trsta in okolice v paviljonu dežele Furlanije - Juljske krajine, ki je pripravila razstavo o lesnem prometu skozi tržaško pristanišče. Enotni odbor za propagando bo tudi razdelil med operaterje brošure in drugo propagandno gradivo. Istosčasno bodo predstavili novo izdajo vodiča «Trieste» v štirih jezikih, ki je vzbudil zanimanje na vseh sejmih, na katerih je doslej sodeloval enotni tržaški odbor za propagando.

Pripomniti je treba še, da bo v ponedeljek, 12. avgusta peto uradno srečanje med predstavniki Vsestranskega združenja za trgovino z lesom in plutivno iz Rima in predsedstvom avstrijskega zveznega odbora za les z Dunaja. Na tem sestanku bodo razpravljali o izmenja-

vah med obema državama s poudar-ko na lesni trgovini. Na sestanku bodo tudi povzeli nekatere sklepe zasedanj o lesu na letošnjem tržaškem velesejmu. Istega dne bo tudi dan dežele Furlanije - Juljske krajine.

Kot običajno, bo tudi letos prisostvovala svečani otvoritvi avstrijskega lesnega sejma, ki bo 10. avgusta, delegacija našega mesta.

Nobenh diskriminacij dijakov zasebnih šol

Na sedcu deželnega odborništva za krajevne uprave v Vidmu se je odbornik Varisco sestel s predstavniki Zveze vzgojnih zavodov. Sestanka sta se udeležila tudi posl. Santuz in videmski pokrajinski odbornik za šolstvo Carpenedo. Na sestanku so razpravljali o pomenu, ki naj bi ga imele zasebne šole v sklopu novih deželnih in državnih zakonskih ukrepov na šolskem področju. Odbornik Carpenedo je ural skriterije, s katerimi namerava pokrajinska uprava predlagati deželni načrt za organizacijo dela v šolskih okrožjih, ki jih predvideva državni zakon št. 477. Odbornik Carpenedo je še poudaril, da je šolsko okrožje pomemben organ-izem, ki bo od 1. oktobra letos pri-vedel do decentralizacije italijanske šolske strukture. Posl. Santuz je nato orisal dolgo birokratski pot, ki je bila potrebna pred odobritvijo zakona o ustanovitvi šolskih kro-žij, končno pa je odbornik Varisco poudaril orijentacijo dežele, ki je načelno proti kakršnikoli diskrimi-naciji otrok glede na to, če obisku-jejo zasebne ali državne šole. Za-stanta sta se udeležila tudi posl. Santuz in videmski pokrajinski od-bornik za šolstvo Carpenedo. Na sestanku so razpravljali o pomenu, ki naj bi ga imele zasebne šole v

7., 8. IN 9. SEPTEMBRA LETOS

V Dragi študijski dnevi slovenskih izobražencev

Na sporedu predavanja znanstvenikov iz Slovenije, zamejstva in zdomstva

Kakor že preteklih sedem let, tako bodo tudi letos študijski dnevi v Dragi prvi soboto in nedeljo v sep-tembru, ponedeljek pa je določen za izlet, če bo zadosti udeležencev.

V soboto je po otvoritvi in pozdravi krajevnih in deželnih zastopni-ka, popoldan namenjen nam vsem. Zato ima predavanje, ki bo sledilo naslov SLOVENSTVO IN DANAS-NJI ČAS.

Nedeljski popoldanski program bo imel misel SLOVENCI MED DOMOM IN SVETOM. Prvi popoldanski referent bo zato govoril o Slo-venih, ki živijo v zapadni Evropi, posebej v Nemčiji.

Drugi referent bo približal ame-riške «Slovence», zlasti kanadske. Spoznali bomo njihovo gospodarska

moč, kaj mislijo in kako si zamiš-ljajo svojo bodočnost.

In kot zaključek bo izseljenec, ki je dosti potoval po svetu, ki je do-segel časti in ugled v zapadnem svetu, povedal, kako se je srečaval ali pa mu je dajalo kdaj uteho v tolažbo pri napredovanju.

Kot vedno je ponedeljek določen za tiste, ki so morda prišli od da-leč, za izlete v tržaško okolico.

Začetek predavanj je v soboto ob 17. uri, v nedeljo dopolne ob 10. uri, popoldne pa ob 16. uri. Vedno je mišljen italijanski čas.

Predavalji bodo ugledni znanstve-niki iz Slovenije, zamejstva in zdomstva.

Kot vsako leto, tako imajo tudi le-tošnji študijski dnevi značaj odkri-tega izražanja mnenj in pogledov ter soočenja različnih nazorov ob spoštovanju vseh. Zato so vklju-čeni na srečanje slovenski izobraženci iz zamejstva, iz Slovenije in zdomstva.

Ob praznikih od 30. junija do 15. septembra 1974

TRST - OPČINE - SEZANA - LJUBLJANA - BEOGRAD - BUDIMPEŠTA - MOSKVA

Opčine - Ljubljana - Zagreb - Budimpešta

Opčine (1) Opčine - Ljubljana

Opčine - Ljubljana (2) Opčine - Ljubljana - Beograd (ob sobotah od 29. 6. do 3. 8. in ob torkih od 20. avgusta do 24. septembra 74)

Opčine (1) Opčine - Ljubljana - Zagreb - Beograd (ob sobotah od 1. do 22. 6. in od 7. 9. do 9. 1974)

Opčine - Ljubljana (2) Opčine - Ljubljana - Beograd (ob sobotah od 1. do 22. 6. in od 7. 9. do 22. 9. 1974)

Opčine (2) Opčine - Ljubljana - Beograd (ob sobotah od 1. do 22. 6. in od 7. 9. do 22. 9. 1974)

Opčine (1) - Ne vozi ob sobotah in praznikih

Opčine (2) - Ne vozi ob nedeljah, torkih, sredo, četrtek in petkih

Opčine (3) - Ne vozi ob ponedeljkih, torkih, sredo, sobotah in nedeljah

Opčine (4) - Ne vozi ob 29. 6. do 23. 9. 1974

Opčine (5) - Ne vozi ob 27. 6. do 21. 9. 1974

GORIŠKI DNEVNIK

KRIZA V GORIŠKI OBČINSKI UPRAVI SE ŠIRI

Socialistična stranka je sklenila izstopiti iz levosredinske koalicije v goriški občini

Odbornik dr. Tomassich bo jutri podal ostavko Trenutno v rodstvu goriške občine le KD in PSDI

Socialisti so izstopili iz občinskega odbora v Gorici in bodo od-šli v opozicijo. Občinski odbornik dr. Tullio Tomassich bo že jutri, na seji občinskega odbora, podal o-stavko na svoje mesto. Sklep o pre-stopu v opozicijo sta na skupni se-ji sprejela v torek ponoci mestni od-bor PSI in pokrajinski izvršni od-bor stranke. Včeraj zjutraj pa je bila tiskovna konferenca, na kateri sta tajnik federacije Mario Del Ben in tajnik mestnega odbora Marko Waltritsch obrazložila časnikarjem vzroke socialističnega pre-hoda v opozicijo.

Do trenja med socialisti in demo-kristjani je prišlo v Gorici in v drugih krajih pokrajine že pred le-tom in pol dni. V goriški pokrajinski upravi je prišlo do spora v glavnem zaradi vodenja psihiatrične oskrbe, v Trzinu je spor nastal okrog vo-denja konzorcija za industrijsko co-novo, v Gradcu je prišlo do spora zaradi urbanističnih razlogov, v Kr-minu pa je bilo vzrok za nespo-razum več. Po izstopu socialistov iz vseh omenjenih odborov in se-stavi večini med demokrristjani in socialdemokrati (v pokrajinski upravi tudi za zastopstvo Slovenske demokratske zveze) je levi center vzdržal le v goriški občini. Poleg tega so levosredinske uprave med socialisti in demokrristjani v Gra-dišču, Zagradu, Vilešu in Marianu.

Goriška občinska uprava pa ni, po mnenju zastopnikov socialistične stranke, uresničila leta 1970 začrtanega programa. Stvari se rešujejo prepočasno, ni volje, da bi prebrodili težave, nekaj let skoro ni bilo kon-taktov s sosednjimi jugoslovanskimi oblastmi in zaradi tega so dela pri obojnih napravah zastala in mor-da je Gorica izgubila najvažnejše v kar je lahko upala za svoj razvoj, v čem je avtocestno povezavo s Slo-venijo in v vse naprave, ki so bile s tem v zvezi. V Trstu so pričeli na tem področju delati kasneje, pa so Gorico že prehiteli. Tržaški morotejci so v Rimu dosegli česar goriški morotejci niso bili zmožni dobiti. Zunanji minister Moro dve leti zavlačuje odgovor jugoslovanski vladi za odprtje mednarodnega cestnega prehoda na avtocesti in s tem škoduje Gorici.

Zastopnika socialistične stranke sta tudi povedala, da goriška ob-činska uprava premoško skrbi za predmestja. Zahteve Standaža, Feyme, Oslavja, Stavnara, Podgor-je in Ločinca so vedno na zadnjem mestu, včasih občina na zahteve teh občanov sploh ne odgovori. Treba je s to sprok nehati. Prav ta-ko se prepočasno uresničujeta ra-jonske konzulte in konzulta za slo-venska vprašanja. V to konzulto, ki je bila s težavo sprejeta šele letos, so razne slovenske organizacije že pred meseci imenoval-e svoje zastopnike. Manjkajo trije za-stopniki občinskega sveta, t.j. poli-tičnih strank. Čeprav so bile rajon-ske konzulte v programu že leta 1970, bo prišlo do njihove vzpostavitve šele letosi jeseni ali pozimi, t.j. nekaj mesecev pred občinski-mi volitvami.

Del Ben in Waltritsch sta izjavila, da je KD za počasno in ne-vidno politiko na vseh področjih. V KD prevladuje v zadnjem času težnja, da bi politične odločitve demokratično izvoljenih krajev-nih

uprav podredili interesom skupine vodilnih demokrristjanov, ki so zav-zeli važna mesta v nekaterih javnih ustanovah gospodarskega značaja in ki so istočasno na vodilnih me-stih v raznih strokovnih združenjih. Ta skupina upravlja tržaško indu-strijsko cono, trgovinsko zbornico, goriško hranilnico in deželno finančno družbo «Friulia». Vodilni ljudje te skupine hočejo dobiti oblast tu-di v trziškem pristanišču in tudi v goriški prosti coni ter v bodočem upravnem svetu esklada za Gorico. Istočasno so isti ljudje na vodilnih mestih v zvezi industrijev in zvezi trgovcev. Skratka, ta skupina hoče, da bi se vsa politika v krajevnih upravah podredila zahtevam us-tanov, ki jih vodi. S tem pa socialisti ne soglašajo, kajti ta skupina bo branila interese industrijev in ve-letrogocev, nasprotno pa bo in-terese velike večine prebivalstva. Zaradi tega je prišlo tudi do ostrega spora v občinskem svetu, kjer je večini svetovalec uspelo izglasova-ti pred nekaj dnevi resolucijo, ki daje občinskemu svetu prednost pred trgovinsko zbornico. Enako se je zgodilo v ponedeljek v pokrajins-kem svetu.

KD na Goriškem je izbrala v zad-njem letu politiko centrizma ob podpori socialdemokratov in drugih manjših partnerjev, sta dejala za-stopnika PSI. To je dokazala tudi v ponedeljek zvečer v pokrajinskem svetu, ko je večina izvolila ob-činski podporni fašističnega pred-stavnika, člane izpitne komisije za izbiro kandidatov, ki so se prijavili na natečaj za ravnatelja umobolni-ka. V preteklosti je veljalo pravilo, da so člane komisije izbirali so-glasno med večino in opozicijo; to-kratk je KD poslužila trde roke. To po ukazu pokrajinskega tajnika KD, ki je s pismom ukazal načelniku svetovalske skupine, da mora podpreti predlog odbora; socialde-mokratski zastopnik ni bil sploh ob-veščen o tem predlogu, je pa tudi ubogljivo glasoval.

Tak odnos KD do partnerjev in do opozicije mora nujno priversti do nesporazumov in do razkola. Za-radi tega prekrajajo socialisti so-delovanje v demokrristjani. Ostavki dr. Tomassicha bodo sledile ostavke v vseh komisijah, upravnih svetih in ustanovah, v katere so bili iz-vojeni socialistični predstavniki kot člani večinske leve sredine. Socia-listi so prepričani, da so po položaj na občinskih volitvah leta 1975 spremenili v njihovo korist.

Včeraj pred tiskovno konferenco je zastopnik socialistične stranke obvestil tajnike KD in PSDI o od-ločitvi prejšnje noči. V goriški občin-ski upravi lahko razpolaga KD z večino skupno s socialdemokrati. Tu je SDZ prav pred nekaj dnevi šla v opozicijo. V pokrajinski upravi pa ostaja SDZ v večini skupno s KD in s PSDI. Ni znano, če bodo odločitvi goriškega mestnega od-bora PSI sledili tudi socialisti v Gradišču in v njegovi bližnji okolici.

Danes in jutri stavka gasilcev

Pogajanja na notranjem minist-rstvu med sindikalnimi zastopniki ga-

silcev in funkcionarji ministrstva, na katerih so razpravljali o številnih zahtevah gasilcev, niso rodila zaže-ženo rezultata. Zaradi tega so gasilci proglasili za danes in jutri stavko, ki bo trajala 13 ur in 20 minut.

Gasilci prosijo prebivalstvo za ra-zumevanje in podporo. Stavka bo zajela le tiste notranje službe ad-ministrativnega značaja, redne ga-silske enote pa bodo v službi.

Dva tedna zaprt državna knjižnica

Državna biblioteka bo od danes do 18. avgusta zaprta zaradi let-nega čiščenja. Sprejemna pisarna biblioteka v Ulici Mameli 12 bo v tem času odprta vsak delavnik od 10. do 11.30; sprejemali bodo le knjige, ki so jih dali na posodo.

Čez nekaj let bo dostop na letališ-če v Ronkah olajšan. Moderni in široki avtocestni priključek bo di-rektno povezoval letališče z avto-cesto pri Redipugli. Tako bo mo-glo priti z avtomobilom ali avto-busom na letališče zelo hitro tako iz Trsta kot iz Gorice in Vidma. Avtomobilisti se bodo izognili go-stnemu prometu sredi Trzica in Ronk.

Za ta avtocestni priključek je da-la pobudo pred nekaj leti goriška pokrajinska uprava. Takrat se je temu načrtu upiral le lastnik to-varne letalskih konstrukcij «Metco» v Ronkah, ki je nameraval širiti svoja tovarniška poslopja prav tam, kjer bo speljana bodoča široka cesta.

O tem vprašanju so razpravl-jali tudi v pokrajinskem svetu. In-vesticijo bo finansirala v celoti de-žela, dela bo izvedla goriška po-krajinska uprava. Vrednost celo-tega dela je, po sedanjih cenah, 982 milijonov lir. Predvidevajo pa, da bo morala dežela dodati še ne-kaj sredstev, ko bodo čez nekaj let delali obračun.

Povezovalna cesta bo imela avto-cestni značaj, široka bo 16 metrov, v vsako smer bomo lahko vozili po dveh stezah. V sredini bo jeklena varnostna ograja.

Odcep bo pri sedanjem izhodu z avtocesti pri Redipugli. V prvi fazi bo nova cesta dospela do državne ceste pri letališču v Ronkah. Služi-la bo ne le prometu namenjenemu na letališče, marveč tudi prometu, ki je namenjen v tržaško industrijsko cono. V bodočnosti namerava-jo novo cesto podaljšati do pokrajinske ceste proti Gradcu.

ŠE EN IZLET SPD

GORIŠKI PLANINCI SO BILI NA GOSPOSVETSKEM POLJU

Izletniki so si ogledali številne znamenitosti

Goriški planinci so bili prejšnjo nedeljo na avtobusnem izletu po Koroski, kjer so se naužili lepot tamkajšnje dežele, kjer je bila ne-koč zibelka slovenske karantanske države. Na avstrijsko ozemlje so vstopili izletniki na mejnem preho-du Kokovo, nato so nadaljevali po skozji Podklošter v Beljak. Avtobus je nato vozil mimo Osojskega jeze-ra, kjer je bilo videti zelo veliko število turistov. Goriški izletniki so imeli vtis, da ni gospodarski kriza prizadela avstrijskega turizma, kljub temu, da je v Avstriji za na-še pojme vse zelo drago.

Na Osojah je sledil ogled doma-čih zanimivosti in groba poljskega kralja Boleslava (po Askercu «Mut-ec Osojski»). Tu je bila nekaj (od leta 1028 do 1783) benediktinska o-patija, danes je stavba spremenje-na v prijeten hotel. Nekateri so se s čolnom vozili po Osojskem jeze-ru. Kasneje so si goriški izletniki ogledali Trg (Feldkirchen), St. Vid ob Glini, kjer je bilo nekaj upravno središče Koroske.

Čilj izleta je bil starodavni Grad, ki stoji na visoki pečini. Grad Ostri-

ca se prvič omenja v sredini dva-najstega stoletja kot lastnina sondo-graških škofov. Od 16. stoletja da-lje pripada družini Khevenhüller. Izletniki so si ogledali zanimivo no-tranost gradu, nekateri so si ohla-dili žejno z vrčkom hladnega piva v lepi restavraciji, ki je na obšir-nem notranjem grajskem dvorišču.

Avtobus je dalje odpeljal izletni-ke na Gosposvetsko polje, kjer so se za trenutek ustavili pred Voj-vodskim prestolom. Na poti proti domu so 'hla obvezna postajališča v Celovcu, v zabavišču «Minimundus», kjer so v miniaturni zgrajena najvažnejše svetovne palače, za-rajdi gneče in pomanjkanja parkirne-ga prostora pa je odpadel obisk mesta Vrba ob istoimenskem jezeru.

Zvečer so se izletniki z Goriške (v avtobusu so bili meščani, Pevm-čani, Podgorci, Sovodenjci, itd) vr-nili spet skozi prelaz Kokovo v Tr-biž in nazaj po Kanalski dolini ter skozji Videm domov. Običajna za-ključna želja je bila: še več takih izletov.

J. S.

GRADILA BO POKRAJINA Z DEŽELNIM DENARJEM

Med avtocesto in letališčem v Ronkah bodo zgradili široko povezovalno cesto

Tako bo dostop na letališče iz Trsta, Gorice in Vidma olajšan - Vrednost gradnje: milijarda lir

Pobiranje davkov v Sovodnjah

Občinska uprava iz Sovodnjah spo-roča, da bo davčni zastopnik po-biral redni davčni obrok za tekoče trimesečje, v običajnem uradu, v ponedeljek, 12. avgusta, od 8. do 12. ure.

Praznovanje Juventine se bliža koncu

Prireditelji poletnega praznika Ju-ventine v Standažu morajo biti z udeležbo obiskovalcev zares zad-ovoljni. Vse dni praznovanja se nam-erajo na zabaviščnem prostoru zbe-re vedno veliko ljudi, ki z zanimanjem sledijo raznim zabavnim točkam, ki so jih iznajdljivi organizatorji dali na program, da bi nekoliko razživeli šagro.

Včeraj in predvčeršnjim je med obiskovalci vladalo veliko zanimanje za tekmovalne v vleki vrvi. V sredo so bila polfinalna tekmovalnja, včeraj pa finale za prvo in drugo, oziroma tretjo in četrto mesto.

Sagra v Standažu se bo nadaljevala jutri z večerom biber-nov. V soboto bo večer namenjen plesalcem s tekmovalnim v valčku. V nedeljo se bo dvotedensko pra-znovanje v Standažu zaključilo z izvolitvijo lepote Juventine 1974.

Zaradi zloma leve noge so si-nični sprejeli v goriško bolnišnico za 30 dni na zdravljenje 49-letnega delavca iz Gradišča, Ul. Palapino 65, Marcela Lorenzana. Ta je po-vedala, da je s kolegom padel na Trgu Marconi v Gradišču, ko je na-meraval zaviti v neko ulico.

Na Svetogorski cesti se je včeraj zjutraj ponesrečil 33-letni mehanik iz Nove Gorice Franko Kolemian, katerega so v bolnišnici pridržali na 5-dnevnem zdravljenju zaradi u-darca v prsni koš. Kolemian se je z mopedom vozil iz solnanskega bloka proti središču mesta. Na Sve-togorski cesti, na križišču z Ul. Caprin, je vanj trčil jugoslovanski avtomobilist, 21-letni Jožef Terčič iz Nove Gorice, ki je vozil v isto smer.

Priletno žensko odpeljali v Videm

V Trzinu se je včeraj zjutraj zelo hudo poškodovala 71-letna u-pokojenka Giovanna Romani iz Tr-sta, Vicolo delle Rose 9, katero so najprej sprejeli v trziško bolniš-

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Go-rici priredi 18. avgusta letos endovne-ni avtobusni izlet na Platak (1.111 m) nad Reko. Vpisujejo na sedežu SPD, Ul. Malta 2, vsak dan od 9.30 do 12.30.

Kino

Gorica VERDI 17.15-22.00 «Il suo nome è qualcoso». J. Namath in J. Elam. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

CORSO 17.30-22.00 «L'ispettore Mar-tin ha reso la sua trappola». V. Mathau in B. Dem. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 «Venga a prendere il caffè da noi». U. Tognazzi in M. Vukotič. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 «Le piacevoli notti». G. M. Buccella in U. Tognazzi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

TRIZI AZZURRO Zaprti EXCELSIOR 17.30-22.00 «Bello, onesto, emigrato Australia, sposerebbe compaesana illibata». Barvni film. PRINCIPAL 18.00-22.00 «The Sadee duemila». Barvni film.

Nova Gorica SOČA «Rimska pošta», italijanski barvni film ob 18.30 in 20.30. SVOBODA «Dolarji», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30. DESKLE «Svetloasi agent z enim čr-nim čevljevem», francoski barvni film ob 20.00. RENČE Prosto. PRVAČINA «Masch», ameriški barv-ni film ob 20.00.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada ROJSTVA: Monica Tomasin, Luna Vinsantin, Francesca Verginella, Vera Valente. SMRTI: 64-letna upokojenka Leo-polda Nemeč vd. Ferfolja, 87-letni upokojenec Ivan Pahor, 35-letni de-lavec Romolo Medcot, 73-letni upo-kojenec Angelo Fabro, 74-letni upo-kojenec Mario Tasin, 78-letni upo-kojenec Cornelio Bressan, 80-letna Regina Pizzul por. Braidot, 82-letni upo-kojenec Manfredo Bardi, 71-letna gos-podinja Rozalija Čuk por. Dean.

DEZURNA LFKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Go-rici dežurna lekarna «Baldini, Verdi-jev korzo, tel. 2679. DEZURNA LFKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je v Tr-ziču dežurna lekarna «Alla Salute», Ulica Cosulich, tel. 72480.

Prispevki

Tončka iz Gorice je prispevala 5.000 lir za SPD v Gorici.

VOZNI RED VLAKOV

Table with train routes and schedules. Columns include destination (e.g., Pordenon - Videm, München - Dunaj), departure times, and train types (e.g., Direct Orient, Simplon Express).

# Ob izidu «zamejskega zemljevida»

## Sicer zelo potrebna, žal pa dokaj površna publikacija



«Crno-bela reduta» (Foto M. Magajna)

II. Pričakovali smo, da bomo dobili slovensko - italijanski dvojezični zemljevid, dobili pa smo italijansko - slovenskega. Upam, da je bil zemljevid pripravljen tudi za obrambo naših narodnih interesov, pripravljen v prvi vrsti za Slovence, saj je več kot verjetno, da ga Italijani (razen kakih znanstvenikov in specialistov) sploh ne bodo uporabljali. In zato spada slovensčina na prvo mesto in ne na drugo! Če bi Slovence napisal učenik slovensčine za Italijane, potem je razumljivo, da bo izhajal iz italijanske, da na zemljevidu bi moral biti v prvi vrsti naš slovenski dokument o tem, kako po Slovcem naseljene kraje, in kraje, kjer je se kak Slovec, imenuje slovenski narod, in še, kakšna je slovenska oblika tistih krajev, ki so nam zaradi sosedstva ali zgodovine že stoletja v zavesti. Zemljevid naj bi bil pripomoček za dejavno spoznavanje zamejstva, ne pa samo ključ za razvojanje italijanske topografije. Za to bi zahteval, da se zopet kartonček in potem škoda toliko sredstev (tudi cena 60 din je kar kreпка).

Od slovenskih geografov (diplomiranih, da ne bo pomote) sem večkrat slišal, da je treba upoštevati neko mednarodno sprejeto načelo, po katerem se na zemljevidih pišejo krajevna imena v državnem jeziku, oziroma na drugem mestu tudi v jeziku manjšine, če je priznana. Samo na sebi je to pravilo na mestu, če bi se ga seveda vsi držali, če bi bile vse manjšine pravilno zaščitene. Dobro pa vemo, da se tega načela sosednje države niso nikoli držale (razen v nekaterih avtomobilskih kartah, kjer pa najširše v Italiji in Avstriji niso bile nikoli upoštevane) in se ga najbrž tudi nikoli ne bodo. Držimo se ga prav pobožno le mi, ki mislimo, da bodo naši sosedje, če bomo na naše nacionalne zemljevide pisali Trieste, Klagenfurt, Graz, v vse svoje zemljevide vnesli Koper, Postojna, Jesenice, Maribor in Ljubljana.

Ko se nam ta iluzija ne uredniči, kličemo na pomoč vse pravilne sodnike, a nič ne pomagajo: Italijani bodo še naprej pisali večinoma Capodistria, Postumia, Avstriji in Nemci pa Assling in Marburg, oboji pa Lubiana in Laibach. Le redkokater kartografski imela za večje kraje v oklepanju ali z manjšimi črkami napisano slovensko obliko.

Kako bolj naravno in brez občutka manjvrednosti so na te stvari gledali naši predniki. Pred stodesetimi leti je izdal svoj zemljevid slovenskih dežel Peter Kozler (na Dunaju 1864); ker je bil to slovenski zemljevid, je seveda pisal kraje v slovenski obliki. Res je na njem nekaj starinskega in morda tudi slovensko pretirane. Pasja vas (= Dekani); a če bi bil Kozler šel po splošnih tirnicah, potem bi bila na zemljevidu v slovenski obliki zapisana le makolatera vas.

# RADIO TELEIZIJA

ČETRTEK, 1. AVGUSTA 1974

- ITALIJANSKA TELEVIZIJA**
- PRVI KANAL**
- 18.15 Program za mladino
  - 18.45 Obnašanje živali
  - 19.15 SPORTNI DNEVNIK
  - Ital. kronike. Danes v parlamentu in Vremenska slika
  - 20.00 DNEVNIK
  - 20.40 Bleščača milanska farsa: TECOPPA NOTTURNO
  - Enodejanka, ki jo je napisal Carlo Rota, režira pa jo Fulvio Tulluso
  - TECOPPA & C.
  - Enodejanka, ki sta jo napisala Edoardo Terravilla in Carlo Rota, režira pa jo Fulvio Tulluso.
  - Ob četrtih zvečer se vrstijo kratke farse. Nocoj sta na sprednji kar dve. V obeh primerih nosi glavno vlogo tipični milanski lik Tecoppa, ki ga posebej Piero Mazzarella. Tecoppa in Grimaldelli gresta krak. Izbereta si bogat dom. Gospod in gospa sta namreč šla v gledališče. Kljub temu, da se Tecoppa in Grimaldelli trudita, ne najdeta na bogatem domu draguljev. Toda nepričakovano telefonski poziv reši zadevo. Tecoppa, ki se izdaja za strežnika pri bogati družini, odgovori po telefonu lastniku, ki mu naroči, naj takoj prične v gledališče briljantno oprico, ki jo je gospa v naglici pozabila. Za to mu tudi paze, kje jo bo našel. Zato Tecoppa ter Grimaldelli nista vdrila v stanovanje zama.
  - Druga farsa prikazuje ista dva lika, ki imata na voljo »peklenski stroj«, s katerim lahko početa kar hočeta. Trditelj, da moreta s tem strojem govoriti tudi s pokojniki, da jih lahko celo ponovno obudita k življenju. Naključje nanese, da se šteta mladenčica, ki je že dolgo let v tujini in ki ga je njegova zaročenka Rosina že zdavnaj imela za mrtvega. Odlična priložnost za veliko goljufijo: Tecoppa in Grimaldelli na neki ljudski prireditvi »obudita k življenju« mladenčica in ga izročita Rosini. Seveda je zaročenka izročila prej Tecoppi in Grimaldelliju svojo bančno knjižico
  - 21.35 Harmonika
  - Danes v večer posvečen harmonikarju Peppinu Principeju. Oddaja nosi naslov po zelo popularnem glasbenem instrumentu, vendar ne bo na programu le harmonika, kajti nastopali bodo tudi pevci, nocoj na primer Ombretta Colli
  - 22.10 «Si, vendetta!»
  - Televizijska prireditev s Franco Valeri. Znani krik iz »Rigoletto« sluzi kot naslov TV priredbe, v kateri Franca Valeri naj igra vlogo matere, ki žrtvuje vse, da bi omogočila hčeri najboljšo vzgojo, šolanje in vse, kar si lahko mlado dekle spleh zeli. Vse te žrtve pa so zaman, kajti Barbara vidi stropko v šoli, družijo se z dolgočasi, ne gleda na svojo zunanost, je umazana in hodi okrog v nekakšnih uniformi, skratka vse žrtve matere so odpovedale...
  - 23.00 DNEVNIK
  - Danes v parlamentu in Vremenska slika
- DRUGI KANAL**
- 17.45 Lahka atletika
  - Italijansko prestvo, prenos iz Rima
  - 20.30 DNEVNIK
  - 21.00 Glasbeni variete
  - 22.10 Najboljša dela v natečaju Premio d'Italia 1973: «... in vlaki vozijo dalje» — «Sylvie et Patrick»

## KAKO SE JE ZAČELA IN RAZVIJALA ZADEVA WATERGATE

# Miška je rodila slona

### Najprej nihče ni nič vedel - Nixon je molčal - «Nepristranska» preiskava Oslavke se vrstijo - Nixon začinja popuščati - Počila je bomba - Nixonu ni uspelo

Miška je rodila slona: tako so ameriški komentatorji označili bujno rast zadeve Watergate, ki se je iz majnega političnega škandala razrasla v najhujšo krizo, kar so jih ZDA doživle po državljanški vojni. Od dne, ko je temnopolt zaprižen zasledil v tretjem nadstropju hotela Watergate, kjer je imela svoj glavni štab demokratska stranka, pot vohunov, sta minili dve leti. Dve leti, ki so jih ZDA preživele v znamenju vohunškega škandala in ugibanja: je Nixon kriv, ali ne, in če je, bo kongres sprožil proti njemu postopek za odstavitev? Dvom je postal gotovost: zgodovinski glasovanjem je pravosodna komisija priporočila predstavnikišemu domu, naj obtoži predsednika za poskus utišanja škandala Watergate in za zlorabo oblasti.

Nixon je tako drugi predsednik v devetletni zgodovini ZDA, ki mu grozijo z impeachmentom. O razpletu vohunske afera je tisk v teh dveh letih veliko pisal, verjetno pa ne bo napak, če v kratkih obrisih obnovimo potek dogodkov. Začelo se je poleti pred dvema letoma, ko je policija zasledila na osrednjem sedežu demokratske stranke v palači Watergate v Washingtonu skupnico ljudi, ki so nameravali prisluškovati naprave in brskali po zapuhtih dokumentih. Kdo so bili ti ljudje in po čigavem naročilu so vlomili v Nixonov štab demokratov? Ze takoj v začetku se je porajalo vprašanje: je predsednik Nixon vedel za početje pripadnikov? lastne stranke? Na to vprašanje je odločno odgovoril pravosodni minister Mitchell, ki je izjavil: «Nič nisimo vedeli».

Kmalu se je izkazalo, da je bila izjava lažna. Vsaj enemu od petih vlomilcev so dokazali, da je bil odvisen od republikanskega odbora za ponovno izvolitev Nixona in da je od njega prejel denar. Toda še vedno ni bilo odgovora na vprašanje, ali je za to vedel predsednik ali ne. Nixon je molčal, molčal pa je tudi član odbora Gordon Liddy. Agentom FBI, ki so začeli preiskavo, ni vedel nič povedati. Liddyja so odslovili iz BERITE V ZADNJI ŠTEVILKI TV-15

le hiše. Na dlani je bilo, da bi se Bela hiša rada znebila ljudi, ki bi jo lahko kompromitirali. Se več: postalo je očito, da so neposredni Nixonovi sodelavci sumljivo osebnosti, ki se ukvarjajo s še neodkritimi nečedinimi posli. Takrat je prvič spregovoril Nixon in dejal, da ni nihče, ki je povezan z Belo hišo in v njej dela, vpleten v škandal. Javnost si je od dahnila a ne za dolgo. Naslednje dne je tisk že poročal, da so bili med vlomilci tudi trije sodelavci Bele hiše. Preiskovalni odbor predstavniškega doma je odkril tudi druga sumljiva dejstva. Prišlo so na dan stvari, ki so močno presegle okvir vohunjenja med strankama: številna protikonita dejanja, načrtno klevetanje političnih nasprotnikov, izsiljevanje, grožnje.

Sledilo je najbolj zmedeno obdobje v zadevi Watergate. Usoda Nixonovih sodelavcev je postajala iz dneva v dan bolj negotova: druge so nenadoma odpustili, druge so prisilili, da so odšli, tretje pa so prepustili javnim tožbam in očitkom. Na površje so prišle druge osebnosti, ki naj bi reševale položaj, a kmalu se je izkazalo, da so prav tako kompromitirane kot prejšnje.

Konec marca lani je prišlo do preobrata. Sodiščnik Sirica se je pripravil, da bo obsodil vlomilce. Predvidene zaporne kazni so bile razmeroma hude. Eden od obtožencev — McCord, vodilja vohunov — se je ustrašil in priznal sodniku, da so obtoženci dobili plačilo za svoj molk, da so številne priče lagale, da so obtoženci vlomili v palačo Watergate po višem nalogu. Ukazi so prihajali od Nixonovega svetovalca za pravosodje Johna Deana, človeka, ki je Nixon poveril «nepristransko» preiskavo. Šef Bele hiše je sam odslovil Deana, ki se je prelevil v glavno obremenjeno pričjo, ker ni hotel biti edini grešni kozel.

Škandal je dosegel vrhunec, ko je Dean pred preiskovalnim odborom ameriškega senata izjavil, da Nixon smeja vse pogovore, tudi telefonske, in pogovore s člani vladne na magnetofonski trak in da je v teh posnetkih dokaz Nixonove odgovornosti za afero Watergate in za druge primere korupcije, izsiljevanja in «sabatage» političnih osebnosti.

Škandal je prešel v odlično obdobje, ko je posebni javni tožilec za Watergate Archibald Cox zahteval od šefa Bele hiše, naj mu izroči posnetke. Predsednik je vztrajno zavračal zahtevo, češ da so magnetofonski posnetki državna tajnost. Pri tem je vztrajal tudi, ko je zvezno sodišče že v drugi instanci razsodilo, da mora izročiti trakovce.

Kar sledi, je zgodovina zadnjih dni: od odkritja, da je Nixon ogrožal davčni urad, do stopnjevanja odpora med prebivalstvom od zgodovinske razsodbe vrhovnega sodišča do še bolj pomembnega sklepa pravosodne komisije.

## Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Najugodnejši trenutek, da si pridobite naklonjenost vplivne osebe. Ne predvideno srečanje na večer. BIK (od 21.4. do 20.5.) Dan je ugoden za one, ki nameravajo na pot. Na žalite osebe, ki vas ljubi. DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Preden sprejmete neko ponudbo, dobro premislite. Poštenje bo utrdilo čustveno razmerje. RAK (od 22.6. do 22.7.) Preizkušani bosta vaša odločnost in delovna sposobnost. Lepo razpoloženje v družini. LEV (od 23.7. do 22.8.) Najboljši trenutek, da rešite neko vprašanje, ki vam je pri srcu. Poravnali boste neki spor. DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Začnite urediti svoje zamisli. Skušajte sestaviti načrt za bodočnost. TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Uspešno boste branili svoje ideje in interese. Utrdili si boste ugled med prijatelji. SKORPIJON (od 23.10. do 20.11.) Zapreke v vašem delu boste odpravili samo z vztrajnim delom. Upoštevajte nasvete domačin. STRELEC (od 21.11. do 20.12.) Vaš uspeh je odvisen le od sposobnosti. Ne obsojate z lahkoto oseb, ki jih poznate. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Verjetno boste spremenili delo. Posvetite večer dobri družbi. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Posvetite svoje sile vprašanju, katerega rešitev vam zagotavlja dokajšnje koristi. RABI (od 20.2. do 20.3.) Bodite oprežni do nekaterih preveč zapeljivih ponudb. Vaša širokogrudnost vam bo omogočila ureditev spora.

Obstaja cela vrsta italijanskih kart (pravzaprav drugačnih skrajni), in to novejšega datuma, ki za kraje na Primorskem, v Istri in Dalmaciji uporabljajo izključno potujočena, italianizirana imena iz časov fašizma, oziroma imena, ki so jih Italijani uporabljali tudi že pred stolletji (Istra, Dalmacija). Te karte so lahko vojaške specialke, ali popularne deželne karte, avtokarte, turistični zemljevidi, šolski atlasi, stenski zemljevidi, reliefi - vedno ista pesem, pa naj bodo izdelane v Rimu, Firencah ali Novari. Tako sem na primer po položaju in posluhu uganil, da je Castel Muschio Omišalj, Mileda Mljeta, Castelnuovo Hercegovino, Lesina Hvar itd. Tako se torej drugi držijo mednarodnih načel.

Stvar je torej taka, da naši geografi z zvestim izpolnjevanjem mednarodnih načel še slabšajo naš položaj, saj bi potemtakem tudi na naših zemljevidih moralo stati samo Trieste, ker pač Italija, kljub obveznostim, za Trst še ni predvidela dvojezičnosti v pogledu krajevnega napisa. Nikoli mi ne bo šlo v glavo, zakaj so pred leti v Soški dolini postavili enojezične italijanske kazipote (Italia, Cividade, Udine, Tarvisio). Bajje je od tega prišlo zaradi neke protiusluge, ko so na italijanski strani postavili dve skromni tabli z napisom Bovec in Kobard. Spoštovati je treba jezikovne države, zato tudi na poti iz Portugalske proti španski Andaluziji ne piše Španija, Sevilla, temveč Espanha, Sevilla.

Nič pa nimam proti dvojezičnosti, posebno, če je recipročna. Če je v italijanskih in nemških (avstrijskih) zemljevidih v odnosu do naših obmejnih pokrajin zares viden politični »pohlep«, pa hkrati tudi lahko opazimo, da geografi teh sosednjih dežel v glavnem ostajajo pri načelu, da je sprejeto in podmačene zemljepisne pojme uporabljajo, ne da bi jih pisali v izvirniku (to seveda ne velja za mednarodne avtokarte). Tako na primer Italijani pišejo Ginevra, Foresta nera, Definatno, Alsazia, Francforte, Monaco, Belgard, skratka tako, kot tudi gorvijo.

Naš zamejski zemljevid bi vsakakor moral dati prednost slovensčini, zato, ker bi to bil edini tak slovenski zemljevid. Po italijanskih uradnih podatkih iz leta 1971 so Slovenci v deželi F.-J.k. prisotni v 42 občinah, znaten odstotek prebivalstva predstavljajo v 35 občinah, v 17 občinah pa predstavljajo ogromno večino (Dolina, Repentabor, Zgonik, Doberdob, Sovodnje, Podbošene, Špeter Slovenov, Tavorjana, Tipana, Bardoš in Režinja). Ne morem si misliti, da bi Italijani za spoznavanje svoje manjšine v Jugoslaviji izdali zemljevid Istre, kjer bi pri imenih dala prednost hrvaščini oziroma slovensčini. In prav tako se mi ne zdi verjetno, da bi Avstriji izdali tak zemljevid o Južni Tirolski, kjer bi bila na prvem mestu italijanska. In namreč vseeno, ali ti živi v predstavi, ki se zažre potem v zavest, najprej italijanska ali slovenska oblika.



Pred nedavnim so v žminju v Istri odkrili doprni kip istrskega znanstvenika, ekonomista dr. Mija Mirkoviča, ki je bil tudi eden najboljših hrvaških čakavskih pesnikov

## KAJ PRAVI POSKUS V JOHANNESBURGU

# Za poapnenje žil je kriv sladkor?

### Šest opic, ki ne dobe zrna sladkorja, imajo «čiste» žile

JOHANNESBURG, konec julija. — Odkar se v bogatem svetu vedno bolj čutijo z posledice motenj v krvnem obtoku, vedno več strokovnjakov proučuje vzroke teh motenj. Čeprav nekateri trdijo, da je arterioskleroza, resni pravi poapnenje žil stara bolezen, je tudi res, da ta hitro nekoč ni bila tako razširjena in postaja vedno bolj pogosta prav v bogatem svetu. Vzroki te hibe so torej v zgrešenem načinu življenja. S pred kakim letom so k rvidu za bolezen pripisovali toliko, oziroma prevleklenu užitek vanju tošča, predvsem živčnega izvora. V modo so zato prarazna rastlinska olja, tudi margarini. Nato so nenadoma odkrili, da za arteriosklerozo ni kriva ne ta ne ona tošča, pač pa da je temu kriv sladkor. In sedaj so usmerili svoje raziskave v to smer.

Poskus je zelo zapleten in se vrši pod okriljem ustanove za raziskovanje otroške paralize. Dosele, pravi naotški skupine znanstvenikov dr. David Kričevski, ki velja splošno mnenje, da je glavni krivec arterioskleroze - holesterol. Morda bomo z našim poskusom dokazali, da je krivda drugače, pa čeprav ne izključuje holesterola.

Trideset opic vrste pavijan, ki spadajo v zvrst primatov, so razdelili v pet skupin, ki jih različno hranijo in sicer štirim vrstam dajo štiri različne diete, ki vsebujejo sladkor pa čeprav enim dajejo glukozo, druge opice dobivajo gnozd oziroma sadni sladkor itd. Ena, že omenjena skupina šestih opic pa ne dobi niti zrna sladkorja. Vse dosedanje analize pravijo, da je prav ta skupina opic glede arterioskleroze najbolj ohranjena, vtem ko so opazili v krvnih žilah največje spremembe pri tistih opicah, ki uživajo sadni sladkor.

Eden teh poskusov je naslednji: Trideset opic vrste pavijan živi v krasnih zelo velikih kletkah, ki so jih postavili na sončnem kraju, kjer je veliko čistega zraka. Živali živijo tako kot živi premožnejši človek dane, namreč na voljo imajo obilno hrano. Ker živijo kot poprečni človek v bogatem svetu, se pavijani tudi redijo kot človek v bogatem svetu. Zato tudi doživljajo motnje, ki jih doživlja človek bogatega sveta. Pri vseh ugotovljajo motnje v

## JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 19.10 Zbornik
- 19.25 SVET V VOJNI — tretji del
- Raye Farr: «Ko smo začeli pripravljati nadaljevanke »Svet v vojni«, smo vedeli, da moramo najti čimveč slikovnega gradiva, ki ga doslej še niso predvajali ali uporabljali. Vrhu tega pa smo si zadali nalogo, naj bi arhivsko gradivo uporabljali kot naravno zgodovinsko dokumentacijo in ne zgolj kot ilustracijo. Alan Afriat, filmski urednik: «Vsak film je sestavljen iz o-koli 70 odstotkov arhivskih posnetkov in 30 odstotkov nearhivskega gradiva.»
- Neal Ascherson, pisec besedila: «Pri delu smo se oprali največje na nemški, sovjetski, ameriški in angleški filmski material iz vojnega časa, vendar pa je med njimi prav presenetljiva razlika, čeprav so filmski obzorniki imeli prej propagandne kot informativne cilje. Posnetki bitk v nemških filmskih obzornikih so prav neverjetni. Videti je, da so jih posneli po bitkah, medtem ko so sovjetski snemalci snemali na kraju samem, skorajda s samomorilskim pogumom. Treba pa je priznati, da je v nemških filmskih obzornikih manj potegavščin kot v ameriških in angleških
- 20.15 Muzik
- 20.20 Glasbena oddaja
- 20.45 Risanke
- 21.00 DNEVNIK
- 21.30 Kam in kako na odhiti?
- 21.40 J. Maech: MAVRICA, TV nadaljevanke
- 22.30 Odisseja miru: JEMEN MED MARKSOM IN ALAHOM
- 23.00 Ljudje s fotografij Stojana Keberja
- Stojan Kebler je inženir elektrotehnike, zaposlen v Kidričevem pri Ptuj. Znan je kot odlični fotograf, saj je doma in v tujini doslej dobil nad 400 priznanj. Stanuje in živi v okolici Ptujja in tudi ljudje, ki jih v svojih fotografijah prikazuje, so po večini s tega območja
- 23.15 DNEVNIK

## KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 21.00 Otrški kotiček: Risanke
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 «RAZPOSAJENO POLETJE»
- Celovečerni film Luigija Zampe, v glavni vlogi Vittorio Gassman, Sandra Milo, Amedeo Nazzari in drugi
- 23.00 Likovni nokturno: JANEZ PIRNAT

## TRST

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila: 7.05 Jutrjanja glasba: 11.35 Slovenski razgledi: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Program za najmlajše: 18.15 Umetnost in prireditve: 19.10 Svetovni popotniki: 19.25 Pravilnice in zgodbe: 20.00 Sport: 20.35 Radijska drama: «Njun brat»: 21.15 Karakteristični ansambli: 21.40 Skladbe davnih dob

## SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila: 7.50 Na današnji dan: 9.10 Glasbena Matkarič: 10.05 Svetlana Matkarič: Kosovirja na letišči žici: 10.20 Potujemo z glasbo: 10.40 Iz partiturno opernih mojstrov: 11.15 Po Talijnih potih: 12.20 Z nami doma in na poti: 13.30 Kmetijski nasveti: 13.40 Pihalno godanje: 14.30 Priporočajo vam...: 15.10 Amaterski zbori pojo: 15.40 Med šolo, družino in delom: 16.40 Plesnem ritmu: 17.00 «Vrtljaki»: 17.40 I. Kankar: Obisk pri Verovšku: 18.10 Popoldanski simf. koncert: 19.00 Aktualnosti: 19.15 Tipke in godala: 19.50 Človek in zdravje: 20.00 Lahko noč, otroci!: 21.00 Domače pesmi in napevi!: 21.00 Zgubljena generacija odkrije Ameriko: 22.40 Glasbeni nokturno: 23.15 Popevke: 00.05 T. Ujevič: Pesmi: 00.15 Nočni koncert s Xenakisom.

ATLETIKA

DRUGI DAN ITALJANSKEGA PRVENSTVA

Z včerajšnjo zmago Mennea potrdil svojo odlično formo

Drugo mesto Goričana Podberščka v metu kladiva

RIM, 31. — V drugem dnevu italijanskega državnega prvenstva v atletiki so izenačili tri ženske italijanske rekorde. Kljub temu je bil najsvetlejša točka današnjih tekmovalcev sprinter Pietro Mennea, ki je ponovno osvojil naslov državnega prvaka v teku na 200 m. V metu kopja za ženske je Amicijeva z metom 53,18 metrov izenačila lastni rekord. Ta dosežek pa ji ne zadostuje za sodelovanje na evropskem prvenstvu, saj bi morala to preseči 54 m.



Pietro Mennea

23'6" je izenačen državni rekord na tej razdalji. Ti rekordi imajo veljavo le v državnem merilu. Zato jih je zasenčil nastop Mennea. Sprinter iz Barlette se je po daljšem premoru spet vrnil na tekalašca in je v današnjem prvem mestu dokazal, da je spet v najboljši formi. Dosegel je dober čas 20'35". Pred tekmovalcem je bil vsaj na papirju najbolj nevaren tekač, protinik Mennea Luigi Benedetti, ki se je moral zadovoljiti le s tretjim mestom, saj ga je poleg zmagovalca prehitel tudi Norberto Olinosi.

Brez dvoma je bilo najbolj kvalitetno tekmovalstvo v skoku v višino. Kar 6 atletov je namreč preskočilo 211 cm, trije pa tudi 214 cm. Del Forno in komaj 18-letni Ferrari sta preskočila 217 cm ter zato izgleda vse boljše na višini 220 cm. Zmagal je tako Del Forno, ki je zagrešil manj napak kot mladi in obetajoči Ferrari.

V metu kladiva je dosegel lep uspeh Goričan Edi Podberšček, ki je osvojil drugo mesto za novim prvacom De Bonijem.

Buttari je po predvidevanju zasedel prvo mesto v teku na 110 m z ovirami. V odškodnosti Fiasconara je v teku na 800 m zmagal mladinec Grippo v skoku v daljino za ženske pa je bila prva Colombo s skokom izpod šestih metrov.

REZULTATI

Table with 2 columns: Met kladiva, Met kopja. Lists names like De Boni, Podberšček, Barbolini and their results.

Met kopja ženske: 1. Mennea 20'4", 2. Olinosi 20'8", 3. Benedetti 21'1". Met kladiva moški: 1. Del Forno 217 cm, 2. Ferrari 217 cm, 3. Bergamo 214 cm.

Met kopja ženske: 1. Arici 53,18 m (izenačen državni rekord), 2. Ariotti 45,60 m, 3. Camella 44,40 m.

200 m ženske: 1. Nappi (izenačen italijanski rekord) 23'6", 2. Molinari 24'0", 3. Carli 24'3". 200 m moški: 1. Mennea 20'4", 2. Olinosi 20'8", 3. Benedetti 21'1".

Skok v višino moški: 1. Del Forno 217 cm, 2. Ferrari 217 cm, 3. Bergamo 214 cm.

Met kopja ženske: 1. Arici 53,18 m (izenačen državni rekord), 2. Ariotti 45,60 m, 3. Camella 44,40 m.

Skok v daljino ženske: 1. Colombo 5,88 m, 2. Cappelli 5,87 m, 3. Monteforte 5,79 m.

3000 m zapreke: 1. Fava 9'35"3", 2. Volpi 8'42"6", 3. La Mantia 8'44"6".

MILAN, 31. — Predsedstvo italijanske nogometne zveze je objavilo urnike začetka nogometnih te-

NOGOMET

ZAČELE SO SE PRIPRAVE IN S TEM TUDI POLEMISKE

Milijonar Bellugi obtožuje Mazzolo - Sodniki na tožni klopi

Komaj se je pegoletno polemiko vzdruže zaradi klavrnega nastopa italijanske nogometne reprezentance na SP v Nemčiji, pa so italijanski nogometni zvezdniki - milijonarji ponovno začeli z obtožbami. Slab nastop reprezentance na SP je še v večji meri podžgal razčarane nogometaše, da so se začeli enostavno klatiti med seboj.

Usoda nogometaša - milijonarja je pač taka: danes si v Milanu, prihodnje leto pa v Palermo in morda tudi v Poggbonsiju. Ovdvisno je od vrst čimteljev: si priljubljen predsednik, trenerju, navijačem; se znaš priliziti vodstvu itd. Če nisi dosleden z ambicijami, v katerem igraš in seveda službi težke denarje, v tem primeru te ne usmiljenje odlovljajo, te lahko prodajo, kot se je to pripetilo pred leti italijanskemu reprezentantu in članu Bologne Tumburusu, za vsoto 314 lir.

To je pač usoda italijanskega profesionalnega nogometaša. To pa je tudi usoda vseh zvezdnikov, ki živijo v večji meri od slave kot od trdega in skromnega dela.

Mauro Bellugi obtožuje In ta je bila tudi usoda Maura Bellugija, člana italijanske reprezentance in Interja. Ko je, po neuspehu v Nemčiji, Bellugi dopotoval v Milan, je s presenečenjem zvedel, da bo prihodnje sezono igral za Bologno. Ničnega ga ni prej o tem obvestilo. Razkašeni Bellugi, ki igra nogomet le za hoby, saj je njegov oče milijonar, je novinarjem ob prihodu v Bologno jasno povedal: «Prodali so me, ker nisem nikomur poljubljaj nog. vsi nogometaši Interja so se nesramno prilivali predsedniku Fraizzoliju in so vedno poljubljali roko predsednika. Kriv vsega tega pa je Mazzola, ki je v društvu ustvaril prave sekacije.» Tako očitne in hude obtožbe že več let nismo zasledili tudi v tem pokvarjenem nogometnem ambientu. Sandro Mazzola, ki bo kmalu napisal knjigo in je prej diplomat kot nogometaš, je Bellugiju odvrnil: «Bellugi je le razvajen dečko, ki reagira na nasprotno usodo kot otroci, ki se jočejo in teptajo noge ob tla.»

Tudi Tarcisio Burgnich, ki bo letos igral z Napoliem, je javno napadel predsednika Interja. Bur-

gnich je bil pravi steber Interja in tudi reprezentance. Za zahvalo pa ga je društvo brez vsakega obvestila prodalo Napoliu.

Marolino Mazzola, brat slavnega Sandra, je zagrozil, da bo prenehal z nogometom, če ga bo Lazio prodal kakemu manjšemu društvu.

Ni manj polemiko vzdruže in med nogometnimi sodniki. Odgovorni za sodnike Ferrari - Agradi je objavil seznam nekaterih sodnikov, ki so, po njegovem mnenju, neprijemni za sojenje v A ligo. Ti so: Bernardis, Cantelli, Cali, Martinelli, Testuzza, Lupi in drugi.

Začelo se je po italijansko Začelo se je torej priprave za bližnje prvenstvo A lige, ki bo za več mesecev osredotočilo pozornost italijanskega javnega mnenja. Ze pred startom je torej vzdruže ... italijansko: obtožbe, polemike, disciplinski ukrepi. Navijači večjih klubov so že navallali na drvene blagajne, kjer so odkupili dragocene abonmaje. Predstavniki se štejejo milijone, ki so jih tako dobili že pred začetkom prvenstva. Deficit pa neverjetno raste. Se tako poprečen nogometaš A lige danes velja preko 500 milijonov lir.

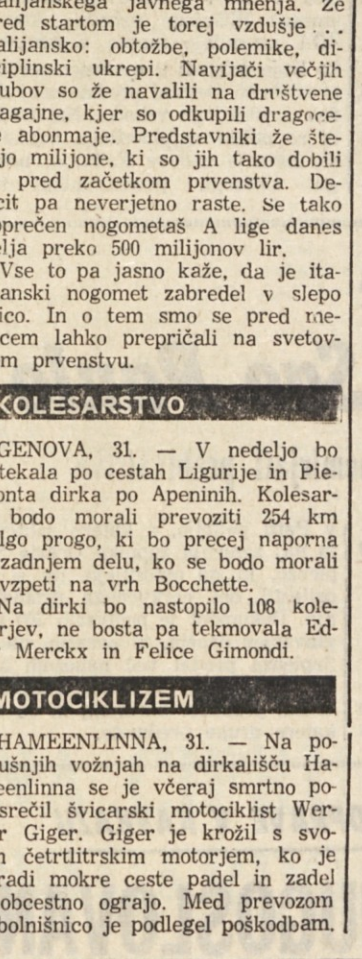
Vse to pa jasno kaže, da je italijanski nogomet zabredel v slepo ulico. In o tem smo se pred tednom lahko prepričali na svetovnem prvenstvu.

KOLEŠARSTVO GENOVA, 31. — V nedeljo bo potekala po cestah Ligurije in Piemonta dirka po Apeninih. Kolesarji bodo morali prevoziti 254 km dolgo progo, ki bo precej naporna in zadnjem delu, ko se bodo morali povzpeti na vrh Bocchette.

Na dirki bo nastopilo 108 kolesarjev, ne bosta pa tekmovala Eddy Merckx in Felice Gimondi.

MOTOCIKLIZEM HAMEENLINNA, 31. — Na poskušnih vožnjah na dirkališču Hameenlinna se je včeraj smrtno nesrečil švicarski motociklist Werner Giger. Giger je krožil s svojim četritritrskim motorjem, ki je zaradi mokre ceste padel in zadel v občestno ograjo. Med prevozom v bolnišnico je podlegel poškodbam.

Mauro Bellugi: «Mazzola je glavni krivec neuspehov Interja. Sandro je razvajen otrok.»



Mauro Bellugi: «Mazzola je glavni krivec neuspehov Interja. Sandro je razvajen otrok.»

ODBOJKA

MLADINSKO BALKANSKO PRVENSTVO

Presenetljiva zmaga mladih jugoslovanskih odbojkarjev

Dekleta so se uvrstila na tretje mesto za Bolgarijo in Romunijo

V Slavovskem Brodu in v Beogradu je bilo na sporedu 4. balkansko odbojgarsko prvenstvo za mladike in mladince. Jugoslovanski zastopniki so dosegli velik uspeh, saj so bili mladinci prvi, mladinke pa tretje. Mladi jugoslovanski odbojkarji so dosegli izjemen uspeh z zmagoma nad Bolgarijo in Romunijo, ki spadata v sam svetovni vrh v tej športni panogi. Novi balkanski prvaki so najprej po skoraj dramatičnem boju odpravili Romune s 3:2, po več kot dve uri in pol trajajočem boju. Nekoliko lažje je bilo z lanskim prvaki Bolgari, ki so morali položiti orožje že po treh setih igre. Daleč najslabši nasprotniki so bili Turki, ki so zgubili vse tri tekme s 3:0. Odlični Romuni so se morali zadovoljiti s tretjim mestom, ker so tudi tekmo za srebrno kolajno z Bolgari zgubili po izredno izenačenem pet setov trajajoči igri.

Tudi to pot ne moremo mimo ugotovitve, da imajo v Jugoslaviji izredne mlade talente za to igro, kot pač za vse igre z žogo. Žal se pri odbojki ni delalo tako nestransko kot drugod in uspehov zato ni bilo. S prihodom novega trenerja in selektorja Jankovića pa je delo je steklo po pravi poti. Ta trener je znan tudi v naših krogih, saj je odigral proti Boru s šestorko Spem iz Faence nepozabno in takrat za slovenskega drugoligaša usodno tekmo. Uspeh Jugoslanov je toliko bolj pomemben, ker so igrali nekateri mladi odbojkarji, dva 16-letnika (med katerima je Trifunović iz Velikega Gradšča prvi fenomen in meteor v tej igri), o katerih bomo še veliko slišali. V tej izbrani vrsti je imela svojega zastopnika tudi Slovenija in to Igorja Filipinčiča, sina trenerja Filipinčiča, ki ta čas trenira naš odbojkarice (v Rovinju), ki ima komaj sedemnajst let.

Pri mladinkah je bil neposredni obračun treh velikih velikih boljših zmagovateljev, Bolgarija in Jugoslavijo so dosegle po eno zmago. Ostale reprezentance v tej konkurenci niso nastopile. Največje presenečenje so spet pripravile domačinke, ki so v uvodnem nastopu premagale kasnejše zmagovalke Rumunke. Glede na to, da so bile pred velikim zmagoslavjem, so v odličnem srečanju z vzhodnimi sosedomi Bolgarkami povsem odpevedale. Neposredni spopad med Romunijo in Bolgarijo se je končal v korist prvih s 3:1. Tako so imele vse tri reprezentance po eno zmago. O zmagovalcu ni odločala razlika v setih, ampak razlika v točkah. Novi balkanski prvaki Romunija je imela razliko v točkah +18, Bolgarija pa +11. S tretjim mestom so mlade Jugoslanke lahko zadovoljne. V tekmi z Romunijo so prikazale res vrhunsko in moderno odbojko. Velika psihološka obremenitev pa jim je v drugem srečanju prekrizala račune in jim odvzela zlato kolajno.

G. F.

Takoj smo se pozanimali tudi pri samem Lakoviću, ali te vesti odpravljajo resnici, vendar pa se je izkazalo, da ni v tem preveč verodostojnosti. Slovenskega tehnika so sicer že večkrat snubili za prestop k Lloydju, vendar pa je zaenkrat vse ponudbe odklonil, pa čeprav bi tu deloval v boljših pogojih. Slovenski košarkarji so tako lahko mirni, saj je Lakovič zagotovil, da nima namena zapustiti Bora, Poleta in sodelovanja pri drugih društvih.

NEW YORK, 31. — Prihodnji nasprotnik svetovnega bokarskega prvaka srednje teže kategorije, Argentina Jorgeja Ahumada, bo verjetno bivši svetovni prvak teške kategorije Floyd Patterson. Ahumada je izjavil, da bi se rad srečal s Pattersonom v Madison Square Gardenu, medtem ko ni Američan je potrdil svoj povratka na ring. Patterson je star 39 let in je zadnji nastopil pred dvema letoma, k ga je porazil Mohamed Ali.

Tržaški košarkarski klub Lloyd Adriatico izpolnjuje te dni ne samo vrste svojih igralcev, pač pa tudi vrste trenerjev mladinskih ekip. Predsednik tržaškega kluba Zlateo je med drugim omenil, da bo v Lloydove vrste prestopil tudi znani slovenski košarkarski delavec ter tehnični vodja Bora in Poleta Branko Lakovič. Po raznih vesteh naj bi bil dogovor o Lakovičevem prestopu v vrste Lloydja le še stvar nekaj dni.

MARTINSICURO, 31. — Ekipa Filotexa je zmagala na kolesarski kronoštafeti v Abrucih. Ekipo so sestavljali Fuchs, Ritter in Francesco Moser. Prav Moser je v zadnjem delu dirke odločilno pripomogel svojemu moštvu k osvojitvi prvega mesta. Po drugi izmeni je bil Filotex šele na četrtem mestu s poldrugo minuto zaostanka. Moser pa je nadoknadil zamudo in prehitel vse nasprotnike ter prispel prvi do cilja.

Dirka je bila razdeljena na tri dele. Po prvem in drugem delu je vodila ekipa Brooklyn, ki si je v drugem delu pridobila prednost. V drugi izmeni je za ekipi Bianchi tekmovali tudi svetovni prvaki Felice Gimondi, ki pa je razočaral, saj se je na progi, ki je bila zanj zelo primerna, uvrstil šele na tretje mesto.

Po dirki je Moser izjavil, da je zadovoljen s svojim rezultatom ter da je dobro pripravljen za bližnje svetovno prvenstvo v Montrealu. Gimondi je svoj slab nastop opravičil z dejstvom, da ni našel takoj pravega ritma na tako zahtevni progi.

Vrstni red na cilju: 1. Filotex (Fuchs, Ritter, Moser), ki je prevozil 89,200 km dolgo progo v 2.09'76" s povprečno hitrostjo 41,192 km na uro. 2. Brooklyn (De Vlaeminck, Bertoglio, De Muyck) zaost. 33". 3. Bianchi - Campagnolo (Rodriguez, Gimondi in Santambrogio) 1'54". 4. Magniflex (Mazziero, Petteroni, Sava) 2'55". 5. Jolly ceramica (Antonini, Battaglin, Kundsens) 4'38".

NOGOMET Predstavitev nove Triestine Včeraj so v hotelu Et de la Ville predstavili novo Triestino, ki bo v prihodnji sezoni igrala skupno s Ponziano v četrti italijanski ligi. Predstavniki društva Baroncini je najprej pozdravil prisotne novinarje in nekatere zveste navijače. De-

Branko Lakovič trener pri Lloydju?

Tržaški košarkarski klub Lloyd Adriatico izpolnjuje te dni ne samo vrste svojih igralcev, pač pa tudi vrste trenerjev mladinskih ekip. Predsednik tržaškega kluba Zlateo je med drugim omenil, da bo v Lloydove vrste prestopil tudi znani slovenski košarkarski delavec ter tehnični vodja Bora in Poleta Branko Lakovič. Po raznih vesteh naj bi bil dogovor o Lakovičevem prestopu v vrste Lloydja le še stvar nekaj dni.



Branko Lakovič: «Mazzola je glavni krivec neuspehov Interja. Sandro je razvajen otrok.»

PRED ZAKLJUČKOM BOGATE KARIERE

Mario Mari novi trener Darwila

«Pri Boru sem ohranil dobre in zveste prijatelje»

Mario Mari, 51 let, bivši trener Bora in zelo priljubljen v našem košarkarskem krogu, bo letos treniral žensko ekipo Darwil, ki nastopa v B ligi.

Kako ste se odločili za treniranje ženske ekipe? «Sprejel sem mesto trenerja pri Darwilu, ker sem hotel poskusiti nov način treniranja z ženskami. Pripravljen sem namreč, da se da tudi v ženski košarki uvesti nove metode treniranja: bolj moderne metode, ki bi bile saj delno skupne pripravam moških ekip. V svoji karieri sem si vedno želel, da bi skušal uvesti tudi med ženskami te metode.»

Trenutno stanje v ženski italijanski košarki torej ni najugodnejše... «Mislim, da ni. Večina ekip igra še zastarelo košarko. Pred leti je Trevisan pri Geasu skušal uvesti moderne metode tudi za žensko peterko. Delno je tudi uspel. Osvojil je namreč naslov državnega prvaka in dosegel je velik napredek v igri.»

Kaj pa o ženski tržaški košarki? «Ženska tržaška košarka je v dokaj klavrnem položaju. Predvsem primanjkuje trenerjev in tudi voditeljev, ki bi znali uvesti v društva



Mari bo letos treniral žensko ekipo Darwil, ki nastopa v B ligi

moderne prijeme in tako doseči napredek. Pripravljen sem namreč, da imam v Trstu dobre pogoje za kakovosten razvoj ženske košarke. Tega pa nismo znali izkoristiti in pri nas je zato ženska košarka zanemarljiva.»

Mari, vi dobro poznate slovensko žamsko košarko. Bi uspela ženska košarkarska dejavnost tudi pri nas? «Prav gotovo bi uspela. Če, ko sem treniral moško ekipo Bora, sem se večkrat spraševal: zakaj ne slovenska društva ustanovijo ženske košarkarske sekcije. Dosegla bi lahko dobre izide, saj ni konkurenca v ženski košarki tako močna kot v moški.»

Zal, pa tudi v slovenskem ambientu manjka trenerjev in voditeljev, ki bi lahko organizirali žensko košarkarsko dejavnost.»

Boste končali svojo kariero pri Darwilu? «Težko je reči. Morda pa bi le končal s svojo košarko prav pri Boru, saj sem si vedno zvest navijač tega društva, kjer sem, kljub nekaterim neuspehom, le nekaj ustrevaril in sem dobil dobre in zveste prijatelje.»

Marijeva bogata košarkarska kariera še ni zaključena. Po začetnih uspehih pri Mivarju, ko je celo nastopal v ženski A ligi, in po velikem doprinosu, ki ga je dal naši košarki, se po poživljajni trener skušal ponovno uveljaviti v ženski košarkarskem krogu.

Vročimo mu seveda obilo uspeha.

BALINANJE Jugoslovansko prvenstvo Skala iz Sežane državni prvak

V soboto in nedeljo je potekalo v Opatiji jugoslovansko državno prvenstvo v balinanju. Sodelovalo je 16 klubov iz Slovenije, Hrvaške in Crne gore.

Ekipa sežanskega kluba «Skala» v sestavi Darko Guštin in Walter Perhacev je v hudi konkurenci zasedla prvo mesto in tako postala jugoslovanski prvak. V finalnem srečanju so dosegli naslednje rezultate: Skala Sežana - Kalimanjac Crna gora 13:2 Nafta - Šiška Ljubljana 13:2 Kalimanjac - Šiška 13:7 Skala - Nafta 13:5 Vrstni red: 1. Skala, 2. Nafta, 3. Kalimanjac, 4. Šiška. Edvard Čeh

AVTOMOBILIZEM MODENA, 31. — V nedeljo bo na dirkališču v Nürnbergu avtomobilska dirka formule 1, veljavna za VN Nemčije in za točke svetovnega prvenstva. Na dirki bosta nastopila dva ferrarija, na katerih bosta tekmovala Avstrijec Niki Lauda in Švicar Clay Regazzoni. Dirkališče v Nürnbergu je dolgo 22,835 km. Rekord dirke je postavil švicarski svetovni prvak Stewart na turski, ki je prevozil 14 krogov s povprečno hitrostjo 188,050 km na uro. Najhitrejši krog je prav tako lani prevozil Brazilec Carlos Pace s povprečno hitrostjo 190,600 km/h. Dirke v Nürnbergu se bo udeležil tudi Italijan Arturo Merzario.

Emil Frelih: V TAJGI SIBIRSKIH BREZ POTOPIS

Razkošen restavracijski salon je na ravni prvovrzednih klubov v svetu. Prestrežba je hitra in brezhibna, kakršne zlepa ne najdeš, kajti v Sibiriji je inozemski turizem šele v povojih. Dvorane, konferenčne sobe za simpozije in mednarodna srečanja znanstvenikov iz vsega sveta, klubski prostori za družabne igre omogočajo zares prijetno razvedrilo po napornem delu. V steklenem predvečerju v prvem nadstropju, vzbuja naše zanimanje osemindvajset metrov dolg lesorez umetnika Sokola. S prirednimi barvnimi odtenki vseh vrst sibirskega lesa je v slogu intarzije za ljudskimi liki in z rastlinskimi ornamentstilizirano oblikoval razvoj Sibirije od njene prazgodovine pa vse do osvajanja vsemirja. Presneti moderna, amfiteatralno urejena gledališka in koncertna dvorana za tisoč petsto ljudi. Z najsoodobnejšimi tehničnimi sredstvi opremljen oder služi za gostovanja najpomembnejših dramskih, opernih, baletnih, operetnih in folklornih ansamblov iz vse Rusije. Tudi kino predstave so na dnevnem redu, četudi je v mestnem središču še ena kino dvorana. Na steh hodnikov, ki vodijo v sobane, biblioteko in razstavne prostore, so razstavljene podobe najboljših sibirskih slikarjev in mojstrov fotografije. Umetniška galerija ima kar dva tisoč likovnih del največjih sovjetskih in inozemskih umetnikov. V njihovi sredi je torej visoko razvito kulturno življenje, kar pa je v Sovjetski zvezi sicer samo po sebi umetno. Prebivalci

so tudi redni obiskovalci koncertov in gledaliških predstav v čudoviti novosibirski Operi in v drugih gledališčih, kamor je le dobre pol ure z avtobusom, z avtomobilom niti toliko ne. Presenečenja v Akademgorodoku so vsepovsod. Mestece je razdeljeno na več okolišev, ki pa so za asfaltnimi potmi skozi parke in gozdiče tesno povezani, čeprav so si med seboj nevidni. Zolotaja dolina (zlata dolina) je območje vil, kjer stanujejo izredno zaslužni znanstveniki. Nikakršne ruske dače, kot bi človek pričakoval, ampak samo najmoderneje vile z najsoodobnejšim komfortom. Socialistična družba jih je kar najbolje oskrbela z udobnim zasebnim življenjem v eno ali dvostanovanjskih vlah z ogrevanjem na nafto, toplo vodo, elektri-



Lesorez - intarzija - v Domu znanstvenikov

nimi štedilniki, telefonskimi in televizijskimi aparati, z garažo in najboljšim sovjetskim avtom Čajko. Kar pa je naravnost osupljivo, v pomoč so jim dodeljeni poleg šoferja še sobarice in kuharji.

Za večino prebivalcev so nedaleč vstran ob široki ravni cesti pet in večnadstropni stanovanjski bloki z vsem potrebnim komfortom, prilagojenim klimatskim razmeram v tajgi. Središče mesta sestavlja spet poseben okoliš modernih komunikacijskih palač za vse prebivalce in tuje goste, ki prebivajo v hotelu. Hotel je sedemnadstropna stavba s poetičnim imenom Zlata dolina. V veliki restavracijski dvorani s pogledom na tajgo, saj drugačnega razgleda tukaj ni, smo bili postreženi odlično kot v najboljši restavraciji srednje Evrope. Poleg nas so bili gostje iz jedilnice še živahni japonski študentje in ljubke študentke, ki so prišli semkaj na ekskurzijo.

Po obedu smo se razpršili po mestu. Ogromne stavbe, pošta, kinematograf, veleblagovnica in več drugih trgovin z veliko knjigarno na čelu, sestavljajo elegantno arhitektonsko celoto, usklajeno v veleumetniški podobi malega središča. V črn lesk odeta veleblagovnica GUM nudi, kar gospodinja potrebuje za dobro oskrbo. Prodajajo vse, kar si človek počeli in to najbolj kvalitetno blago, stvari, ki jih ni dobiti niti v velikih ruskih mestih, niti ne v Moskvi.

Nekajminutni sprehod po prospektu Morskoi skozi borov gozd do rekreacijskega prostora ob Obskem jezeru nam je bil po obilnem kosilu več kot dobrodošel. Spotoma smo se potikali po podratku tajge, veselili se živahnosti nabrlih vevec in iskali gobe. Gob v tajgi niti ni treba iskati, toliko jih je na vsakem koraku. In Rusi se jih, kot kaviarja in vodke, v obilni meri poslužujejo. Komaj nam je pogled zaobelj prostornost Širnega Obskega jezera in dolgo peščeno plažo, ki so jo ustvarili z nad dva milijona kubnih metrov pripeljanege belega peska. Plaža je bila prazna. V poznih avgustovskih dneh in ob nestanovitnem vremenu so se vrhovi brez že lahko nadedli z rumenilom in s



Veleblagovnica v Akademgorodoku

svojo pozlato oznanjali bližajočo se sibirsko jesen, ki se bo kaj kmalu, skoraj brez prehoda, sprevalja v zimo. Colnarne so bile zapuščene in športno orodje za odrasle in otroke je samovalo. Nedaleč vstran pa so širni tereni in naprave za smučanje in drsanje, ki še najdlje v letu služijo rekreaciji in športnemu užiku. Dolgo smo se vozili ob vrnitvi v Novosibirsk ob Obskem jezeru. Nad njim so pojevali galebi, se v igri dvigali in se spuščali na mirno vodno gladino. Spokojnost jezera pa slasti v maju in v oktobru vznemirj veta, ki pihna s hitrostjo četrdeset kilometrov na uro. Ob hudih nevihtah se valovi dvignejo tudi do tri in pol metra visoko.

(Nadaljevanje sledi)

## PO GOVORICAH V MILANSKI SODNI PALAČI

# V VENETU SLED ZA MANDATORJI ATENTATA NA MILANSKO KVESTURO

### Prevrtniki so imeli že pripravljen načrt za beg Bertolija v tujino - V kratkem zaporni nalog - Več fašistov zaprtih v okviru preiskave o «črni mreži» v Piemontu

MILAN, 31. — «Formalna obtožba, s katero sem včeraj zaključil preiskavo o pokolu pred milansko kvesturo v Ulici Fatebenefratelli je bilo prvo poglavje obširnejše preiskave, ki bo imela upam v kratkem, zelo pozitivno razplet.» Tako je odgovoril sodnik dr. Lombardi častnikarjem, ki so mu očitali, da je njegova razsodba pomanjkljiva in generična prav v najbolj zanimivem poglavju: povezava Bertolija s še neidentificiranimi mandatorji.

Dr. Lombardi je nadalje poudaril, da je iz dokumenta razvidno, da Bertoli ni skoval načrta za pokol sam in da je imel za sabo čvrsto in dobro pripravljeno organizacijo. Dodal pa je, da ni hotel biti točnejši, da ne bi že v začetku onesposobil nove preiskave. Poleg tega pa, ker je preiskava še v teku, bi večja točnost kršila načelo tajnosti preiskovalnega postopka.

Kaže vsekakor, da so preiskovalci zbrali vrsto stvarnih indicij, ki kažejo sled za mandatorji samoznane anarhistične in nekaj zapornih informacij, ki jih morajo še preveriti. Ugotovljeno je bilo, da je terorist imel «walkie-talkie», s katerim je bil stalno v stiku z mandatorji do predvečera krvoločnega atentata. Kaže, da so preiskovalci našli skatlo in radijski oddajnik.

Dr. Lombardi naj bi nadalje ugotovil, da so prevrtniki pripravili tudi načrt za Bertolijev beg v tujino. V Ulici Annunziata, vzporedno Ulici Fatebenefratelli je na terorista čakal pajdaš z avtomobilom. Če bi se anarhistus posrečil beg izpred kvesture, bi ga pajdaši v nekaj urah spravili na varno v tujino. Preiskovalci so tudi opazili nenavadno razburjenje v določenem krogu ljudi na predvečera atentata. Telefonski pogovori, sestanki, velika napetost: kot če bi dokončno odločili o atentatu.

Milanski preiskovalni sodnik je v svoji obtožnici sistematično pobil Bertolijeve trditve, da je sam skoval načrt in izvedel atentat. «Bertoli — je poudaril Lombardi — je zelo živčen. Na dan atentata je bil verjetno teroriziran, kot dokazuje tudi dejstvo, da je spil kar dva konjaka v nekajminutnem presledku in zato mislim, da se je zmotil, ko je vrgel bombo. Žrtve naj bi bil ministrski predsednik Rumor, terorist je prestrašen kot je bil, spregledal njegov avto in vrgel bombo proti množici.»

«Vsekakor — je zaključil sodnik pogovor s častnikarji — preiskava se nadaljuje in ni izključeno, da bom kmalu izdal nekaj zapornih nalogov.» V tej zvezi kaže, da preiskovalci pričakujejo pomembnih novosti prav iz Veneta, točneje iz Padove, kjer dela dr. Tamburino, ki vodi preiskavo o Vedrovici. Padovski sodnik je že nekajkrat zaslišal Bertolija in ga osumil prevratniškega rovarjenja.

Pomembne novice tudi, kar zadeva preiskavo o «črni mreži» v Piemontu. Na ukaz turinskega sodnika Violanteja so karabinerji danes ponoči aretirali pet ljudi obojenih politične konspiracije. Za ta prestopek kazenski zakonik predvideva do 15 let zaporne kazni.

«Retirani so bili Gualtiero Pitton, Giovanni Pieri, Felice Miranda, Paolo Fecorello in Giuseppe Stasi. Vsi so obtoženi konspiracije v okviru delovanja v razpusčenih fašističnih organizacijah «Ordine Nuovo». Istega prekresa je dr. Violante obtožil tudi trije aretirane fašiste in sicer Adriano Pontecorvi, Emilia Garzona in Giancarlo Cartocchia. Kaže, da je turinski sodnik izdal zaporne naloge proti številnim drugim desničarskim prevratnikom, vesti pa na turinskem sodišču niso ne potrdili ne demantirali.

V okviru preiskave so orožniki zaplenili svezanj pomembnega dokaznega gradiva v uradu bolonskega inženirja Arturo Contija, bivšega častnika Salojske republike. Kaže, da doslej sodniki niso obkličili inženirja nobenega prekrska, povabili pa naj bi ga, naj se ne oddalji iz Bologne.

## Tudi ženske v čilski vojski

SANTIAGO DE CHILE, 31. — Čilski ženske bodo odsele morale služiti v vojski ter skrbeti za družbene storitve. Ko je poročal o skleni vojaške vlade, je minister za obrambo general Bonilla dejal, da bodo prve ženske stopile v kasarno leta 1976. Njihova poglavitna naloga bo skrbeti za otroke in tako pomagati specializiranemu osebju.

## Pretor Sansa premeščen na Jug?

GENOVA, 31. — V Genovi krožijo glasovi, da so pretorja Adriana Sanso premeštili nekam na Jug, kar naj bi bil sklep vrhovnega sodnega sveta. Po istih glasovih naj bi premeštili tudi namestnika genovskega pravdnika Maria Rossija.

nikom genovskega dnevnika «Secolo XIX.», ki so se takrat borili proti milanskemu založniku Rusconi. V svojem kratkem pismu je Sansa ostro kritiziral italijansko sodstvo. Pretor je tudi izključil možnost, da bi proti njemu sprožili disciplinski postopek zaradi vloge, ki jo je imel v zadevi Sossi.

## Sovjetski fiziki odkrili 106. element periodičnega sistema Mandelejeva

MOSKVA, 31. — Raziskovalci z avda za jedrsko fiziko v Dubni pri Moskvi so odkrili 106. element periodičnega sistema Mandelejeva.

Po poročanju tiskovne agencije TASS so znanstveniki odkrili nov element, ki nima še imena, ko so bombardirali svinčena jedra z močno pospešenimi kromovimi ioni. Po bombardiranju so nastala jedra novega elementa, ki so razpadla v manj kot stotinski sekunde.

Po agenciji TASS so znanstveniki z avda v Dubni s tem sistemom bombardiranje svinčnih jeder z močno pospešenimi težkimi ioni pripravili v laboratoriju 103., 104. in 105. element sistema Mandelejeva.

ZADAR, 31. — Med prekopavanjem poda v zakristiji zadrske katedrale so danes odkrili paleokrščanski mozaik iz 5. stoletja. Mozaik prikazuje jelena, ki se napajata ob studencu in je obdan z geometričnimi motivi.

Ze pred dvesto leti je zadrski kanonik Bianchi, ki se je ukvarjal z zgodovino zadrske katedrale, napisal, da mora biti v cerkvi nekje mozaik iz paleokrščanske dobe s tematiko iz petega Davidovega psalma.

Primer Rodezija je treba sedaj uvrstiti v splošni primer južnoafriške celine. Po izjavi predsednika Portugalskega sen. De Spinole o dekolonizaciji v portugalskih afriških posestih, se je stnil obroč okoli Rodezije, a Južnoafriška unija preživlja vedno hušje dni. Portugalski odstop iz nekdanjih kolonij pomeni praktično konec nadvlade belcev v vsej Afriki.

Proces dekolonizacije v portugalskih posestih ne bo šel naprej z lahkoto. Pričakovati je treba velike težave tudi v Mozambiku, da ne govorimo o Angoli. Beli kolonialisti (na srečo ne vsi) skušajo celo ustanovljati področja «erodezijskega tipa». Možni so celo napadi na področja, ki jih v Mozambiku kontrolira osvobodilno gibanje «Frelimo».

Novi Delhi, 31. — Vsa 80 mrtvih, na tisoče ljudi brez strehe in velika množica škoda so obracun vsakoletnih poplav v Indiji. Najbolj prizadete so države Kerala, Asam, Bengelija, Bihar in Uttar Pradesh.

V sami državi Kerala je umrlo 44 ljudi zaradi usodov in plazov, ki jih je povzročilo močno monsunsko deževje. V Asamu pa so Bramaputra in njeni pritoki kot vsako leto poplavlili na stotine hektarov obdelane zemlje in povzročili veliko škodo.

O hudih posledicah poplav poročajo tudi iz Bangladeša, kjer so doslej imeli 100 mrtvih po uradnih podatkih in 248 po neuradnih. Voda je poplavlila nad 30.000 kvadratnih km obdelane zemlje in ponekod je tako visoka, da ne morejo pristati niti vojaški helikopterji.

Po poročanju krajevnih časopisov, na tisoče ljudi, ki je našlo na strehi svoje borme kolibe zatočišče pred deročo vodo, umira od glada.

Uprava kaznilnice v Sao Paulu je prepovedala obiske jetnikom. Ravnanje neke bolnišnice pa naj bi odredilo soferim rešilnih in mrtvih avtomobilov, naj pridejo v bolnišnico po stranskih vhodih, da

ne bi vzemirjali prebivalstva. Pred nekaj dnevi je dr. Cavalheiro dejal, da so zdravniki nemalo, ker primanjkuje cepiva. Tudi minister za zdravstvo je priznal, da je položaj resen, danes pa oblasti trdijo, da je epidemija pod nadzorstvom, češ da so dobili iz Francije in ZDA dovolj cepiva.

Epidemija meningitisa je po navadi sezonsko bolezen in je tudi ciklična značaja. Z največjo virulenco izbruhne vsakih deset let in po navadi pozimi. Okužbi so najbolj izpostavljeni otroci in mladoletniki. Zadnja velika epidemija je bila v letih 1963-64. Svetovna zdravstvena organizacija sedaj zaskrbljenost sledi drugim tradicionalnim zarišem meningitisa kot so države v Afriki in na Bližnjem vzhodu.

Pred izumom sulfamidov in antibiotikov je bil meningitis v največ primerih smrtna bolezen. Sedaj je odstotek smrtnih primerov znatno upadel, čeprav je meningokok vse odpornejši proti tem zdravilom. Kljub temu je terapija še učinkovita, zlasti še, če je bolezen odkrita pravočasno. V državah z učinkovito zdravstveno organizacijo indeks smrti ni večji od 10 od sto.

2.000 milijard za avtoceste

RIM, 31. — Minister za javna dela Lauricella je orisal pravnici senatni komisiji, kakšno je stališče njegovega ministrstva do vprašanja o razvoju avtocest. Lauricella je dejal, da bodo za obdobje 1974-1982 investirali približno 2 tisoč milijard lir v avtocestno infrastrukturo. Do leta 1982 bodo dogradili avto ceste predorov Caserta — Salerno, Bari — Sibari, Videm — Trbiž, poleg tega pa bodo razširili avtoceste Milan — Neapelj, Milan — Brescia in Genova — Savona. Minister za javna dela je poudaril, da je največ težav v tem, da se cene gradnje prestopajo dvojnako. Družbe, ki gradijo avtoceste, bodo dobile posojila po zelo visoki obrestni meri, od 14 do 18

## London ne priznava Ian Smithovega režima

SALISBURY, 31. — Stranka prvega ministra Iana Smitha («Rodezijska fronta») je zasedla vseh 50 mest, ki so v zakonodajni zbornici na razpolago rodezijskim belcem.

Stranka Jana Smitha je prejela 7 odst. glasov proti 18 odst. opozicijskih skupin.

Po novih volitvah je politični položaj v Rodeziji ostal nespremenjen. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da je ostala rasna diskriminacija v veljavi (malenkostno število črnih predstavnikov v predstavnikiških domovih je vezano na preživelo plemensko ureditev) in da še ni bil rešen ustavni spor z Veliko Britanijo.

V Londonu so predvidevali, da bo Jan Smith zmagal na volitvah, vendar pa je angleško zunanje ministrstvo izdalo kratko sporočilo v katerem je rečeno: «Sprejeli smo na znanje sporočene rezultate. Po mnenju vlade njenega visocanstva je ustava iz leta 1969, na podlagi katere so bile volitve izvedene, nezakonita.»

Primer Rodezija je treba sedaj uvrstiti v splošni primer južnoafriške celine. Po izjavi predsednika Portugalskega sen. De Spinole o dekolonizaciji v portugalskih afriških posestih, se je stnil obroč okoli Rodezije, a Južnoafriška unija preživlja vedno hušje dni. Portugalski odstop iz nekdanjih kolonij pomeni praktično konec nadvlade belcev v vsej Afriki.

Proces dekolonizacije v portugalskih posestih ne bo šel naprej z lahkoto. Pričakovati je treba velike težave tudi v Mozambiku, da ne govorimo o Angoli. Beli kolonialisti (na srečo ne vsi) skušajo celo ustanovljati področja «erodezijskega tipa». Možni so celo napadi na področja, ki jih v Mozambiku kontrolira osvobodilno gibanje «Frelimo».

## Uničujoče poplave v Indiji in Bangladešu

NOVI DELHI, 31. — Vsa 80 mrtvih, na tisoče ljudi brez strehe in velika množica škoda so obracun vsakoletnih poplav v Indiji. Najbolj prizadete so države Kerala, Asam, Bengelija, Bihar in Uttar Pradesh.

V sami državi Kerala je umrlo 44 ljudi zaradi usodov in plazov, ki jih je povzročilo močno monsunsko deževje. V Asamu pa so Bramaputra in njeni pritoki kot vsako leto poplavlili na stotine hektarov obdelane zemlje in povzročili veliko škodo.

O hudih posledicah poplav poročajo tudi iz Bangladeša, kjer so doslej imeli 100 mrtvih po uradnih podatkih in 248 po neuradnih. Voda je poplavlila nad 30.000 kvadratnih km obdelane zemlje in ponekod je tako visoka, da ne morejo pristati niti vojaški helikopterji.

Po poročanju krajevnih časopisov, na tisoče ljudi, ki je našlo na strehi svoje borme kolibe zatočišče pred deročo vodo, umira od glada.

## EPIDEMIJA MENINGITISA V BRAZILJI NE UPADA

**Tristo mrtvih v samem mestu Sao Paulo**  
Oblasti uvedle strogo cenzuro nad časopisnimi vestmi, češ da nočejo vznemirjati prebivalstva

RIO DE JANEIRO, 31. — Po govoricah ki se širijo v Rio, je epidemija meningitisa terjala doslej v samem Sao Paulu najmanj 300 mrtvih. Zdravstvene oblasti doslej niso sporočile točnih podatkov o epidemiji, ki je izbruhnila v raznih krajih države, a je bila posebej virulentna prav v Sao Paulu. Podatki, ki jih objavljajo časopisi, so neuradni in povzeli po seznamih umrlih v anagrafskem uradu.

Zveze oblasti v Braziliji pravijo, da je epidemija pod nadzorstvom in da virulenca bolezni upada. Po drugi strani pa so odredile strogo cenzuro nad časopisnimi vestmi. Pokrajinski zdravnik v Sao Paulu je s sporočil, da ne bo več sprejel nobega časnikarja, dokler ne bo epidemija mimo.

«Jurnal Do Brasilis» píše, da je v prvi polovici julija umrlo za meningitisom vsaj 267 ljudi, večeraj pa je poročal še o 11 smrtnih primerih. Medtem ko iz uradnih podatkov izhaja, da so bili smrtni primeri samo štirje. «Jurnal Da Tarde» pa objavljiva v teh dneh cele stolpce kuhinjskih receptov, da pokaže, da so oblasti cenzurirale članke. Predvečernim je imel naslov na pet stolpcev, a brez članka. Kot običajno pet stolpcev kuhinjskih receptov.

V naslovu je pisalo: «Vprašanja o epidemiji. Minister za zdravstvo je objavil izbrne informacije, a dejansko stanje je povsem drugačno. Prebivalstvo zaopredano zaradi nepopolnih vestí. V podnaslovu pa je imel: Piščanec s pomarančo.

«Estado De Sao Paulo» je cenzurirane članke nadomestil z verzijami pesnika Luiza De Camoesa. Po piščančju teza lista je na tisoče ljudi zapeljalo velomesto in se odpravilo v obn eske letoviške kraje, ker da vročina onesposobi virus. Prav tako so se pred lekarnami, kjer so prodajali domnevna profilaktična sredstva, vile dolge vrste ljudi.

Uprava kaznilnice v Sao Paulu je prepovedala obiske jetnikom. Ravnanje neke bolnišnice pa naj bi odredilo soferim rešilnih in mrtvih avtomobilov, naj pridejo v bolnišnico po stranskih vhodih, da

## Eksplodzija v kanadskem oporišču



QUEBEC, 31. — Šest mrtvih in 22 ranjenih je obracun močne eksplozije v oporišču Valcartier, kjer se je urilo 800 kadetov od 14. do 19. leta starosti. Kaže, da je do eksplozije prislo med večanjem. Poveljniki oporišča je izjavil, da je z imenovan komisijo, ki bo vodila preiskavo o nesreči. Vzroki eksplozije še niso znani. Oblasti zaslišujejo številne pričevanja. Na sliki: vojniki odnašajo nepoškodovan material.

## NA POBUDO FRANCJE IN KUEJTA

# Samostojen nastop EGS v boju na Bližnjem vzhodu?

Ustanovljena generalna komisija za dolgoročno sodelovanje Živahna dejavnost za rešitev krize na Bližnjem vzhodu

PARIZ, 31. — Na pripravljajnem pogovoru za določitev načina poteka evropsko-arabskega dialoga so danes sklenili ustanoviti generalno komisijo. V okviru te komisije, naj bi dosegli dolgoročno gospodarsko sodelovanje med državami evropske skupnosti ter arabskimi državami.

Vest je sporočil danes zvečer na tiskovni konferenci v Quai D'Orsayju francoski minister za zunanje zadeve Jean Sauvagnargues, ki je sedaj občanjski predsednik ministrskega sveta skupnosti. Sodeloval je tudi kuvejski šejk Sabah Al Jaber, ki je minister za zunanje zadeve Kuvajta ter začasni predsednik sedanjeje zasedanja Arabske lige. Generalna komisija se bo sestala verjetno v novembru v Parizu.

Ta vest bo morda ostala skoraj neopazna, toda njej gre pripisati precejšen pomen. V tem trenutku se namreč odvijajo na najrazličnejših ravneh politični in diplomat-

ski pogovori za rešitev vprašanja Bližnjega vzhoda. Predsednik organizacije za osvoboditev Palestine Jaser Arafat je v Moskvi, kjer se pogovarja z Leonidom Brežnevom ter drugimi visokimi sovjetskimi predstavniki. O njegovem bivanju in o stikih s sovjetskimi državniki ni bilo doslej še izdano nobeno poročilo. Na drugi strani se zdaj mudi v ZDA izraelski zunanji minister Yigal Allon. Izraelski državnik se je že srečal s Kissingerjem ter se bo v prihodnjih dneh sestel tudi z ministrom za obrambo ZDA Schlesingerjem ter z zakladnim ministrom Simonom. Allonov bisk v ZDA predstavlja uvod v «mesec Bližnjega vzhoda», kot v ZDA imenujejo mesec september, ko bodo prišli v severnoameriško prestolnico številni predstavniki držav z Bližnjega vzhoda. Napovedani so obiski egiptovskega ministra za zunanje zadeve Fahmija, nekkega sirskega predstavnika ter

predstavnikov še nekaterih drugih arabskih držav.

No, če povemo še, da je sedaj na obisku v Egiptu saudski kralj Feisal in da je danes obiskal kralj v Sadatom področje na vzhodnem delu Sueškega prekopca, ki so ga Egipčani osvobodili po zadnji vojni, potem je slika o dogajanjih na Bližnjem vzhodu skoraj popolna. Morda predstavlja določene negotovosti in uganke vprašanje odnosa do vseh teh ključnih vprašanj Bližnjega vzhoda samo način, kako bodo običajno reagirale na zapletena pogajanja in pogovore države kot so Libija, Irak in redke druge.

Na Bližnjem vzhodu se bje oster boj, posebno med ZDA in Sovjetsko zvezo. V ta boj pa se skuša vrniti Francija, ki je že dalj časa znana kot država, ki je skušala preprečiti evropske države, ki pripadajo Evropski gospodarski skupnosti, naj zavzamejo samostojno stališče do vprašanj Bližnjega vzhoda. Francijo so že od vsega začetka skušali preprečiti svoje partnerje v Evropski gospodarski skupnosti, da mora Evropa zavzeti samostojno stališče. V določenem trenutku so njeni partnerji rajše sprejeli pobude, ki so prihajale iz Washingtona in ki so težile za tem, da bi se vsilil Arabcem (Slo je za preprolje in njegove cene) diktat zahodnega sveta. Tedaj je bila Francija poražena, ker EGS ni sprejela tega stališča ter je šla raje na pogajanja za Amerikanci.

Sedaj pa Francijo prehajajo v ofenzivo. SKUŠAJO doseči s podporo drugih držav EGS, ki so se sedaj znašle v hudih škripcih, da bi se zvezale neposredne stike z Arabci ter tako pomagali pri reševanju evropskega gospodarstva, ki se je zaradi ameriškega vmešavanja znašlo v hudi krizi.

Francoski nastop z morebitno podporo zahodne Evrope bo brez dvoma vplival na nadaljnji potek pogajanj za rešitev krize na Bližnjem vzhodu.

Iz Bejruta sporočajo medtem, da je prišlo do sporazuma med falangističnimi entami libanonske desničarske organizacije «Kataeb» ter predstavniki palestinskih gverilskih enot. Kot smo že poročali, so med zadnjimi spopadi izgubili življenje štirje Palestinci, a okoli 20 pripadnikov organizacije «Kataeb» je bilo ranjenih. Za rešitev spora med obema skupinama so se zavzele vse libanonske oblasti. Ministrski predsednik je celo odlozil svoj obisk v Libiji, samo da bi dosegel spravo.

Na koncu naj še omenimo, da obstajajo v arabskem svetu precejšnje razlike glede sklicanja arabskega vrha. Spočetka je bilo rečeno, da bi se morale arabske države srečati 3. septembra. Jordanija pa je predlagala, da bi odložili konferenco. Jordanski zahtev so podprli združeni arabski emirati, Oman, Egipci, Sudan, Bahrein, Severni in Južni Jemen. Proti odložitvi pa so se izrazili Sirija, Tunizija, Kuvajt in Mavretanija. Drugih sedem arabskih držav pa še ni povedalo svojega mnenja.

PISTOIA, 31. — Trgovski potnik Lorenzo Reggiani iz Montecatini Terme je danes ponoči po pomoti obkrožil 24-letnega sina, ki ga je zamegnjal za tata. Sumljivi sumi so prebudili očeta in sina, ki sta sklenila, da pogledata, kaj se dogaja v hiši. Lorenzo Reggiani, ki je šel na ogled s samokresom, je v polmraku opazil sumljivo senco. Brez premisleka je ustrelil in zadel sina.

Trgovski potnik je sam prepeljal fanta v bolnišnico, kjer se bo moral zadržati 20 dni zaradi rane v prsni.

## «Zamejski zemljevid»

(Nadaljevanje s 4. strani)

ime, nekateri sploh samo slovensko, večina teh krajev ima poleg slovenske še ustrezno italijansko oziroma nemško ali madžarsko obliko. Tisti kraji, kjer Slovenec ni več ali pa so samo zaradi svez in bližine dobili tudi naše ime, pa imajo poleg italijanskega ali nemškega naziva v oklepaju še slovensko ime. Zemljevid precej dosledno in nazorno prikazuje naše strnjeno narodno ozemlje.

III. Zemljevid dr. Jakoba Medveda ne upošteva cele vrste slovenskih zaselek in manjših vasi. To je velika škoda, ker se tako zmanjšuje njegova uporabnost, in je tudi krivično do prebivalcev teh malih krajev. Sestavljalci bi se lahko opravičili, češ da ni bilo prostora (zavedam se, da dvojnega imena hitro napolnijo prostor), toda to ne bi smel biti izgovor, ker ne sme površina papirja doletati vsebine, ampak obratno. Kako slovensko je naše zamejstvo, bi šele imenitno videli na specialki, kjer bi čudovito spreporočila naša ledinska imena, pa vsi potoki in nižji vrhovi. Seveda je težko kritizirati to, češar zemljevid nima, vprašamo pa se lahko, zakaj nima.

Nimam namena podrobno ugotavljati, kaj vse manjka na zemljevidu in katere so druge pomanjkljivosti ali napake. Omenil bom, kar lahko opazim brez primerjanja z drugimi zemljevidi. Navsezadnje avtor tudi v predgovoru prosi za napotke k morebitni ponovni izdaji. Med drugim na Tržaškem manjkajo kraji Domjo, Korošci, Zabržec; na Gorškem ne najdem St. Mavra, Valerjšča, Bukovja, Ščedne, Jazbin, Plešivoga in Rutarjev, v Benški Slovheniji so opuščena imena manjših krajev kot Skale, Laze (pri Dreki), Duše, Pečnje, Lipa, Landar, Kal, Tamora in Malina. Cestna mreža pa je prava dezinformacija. Po zemljevidu bi lahko sklepali, da je kakih 80 krajev sploh brez vsake cestne povezave, znano pa je, da so prav zelo redki kraji, kamor ne moremo z avtom. Na Gorškem ni povezovalne «superceste od Vile do Gorice»; no, to je res še mlada cesta, a manjkajo tudi druge pomembne ceste v zamejstvu. Posebno v Benški Slovheniji manjka precej cest; tako ni označena široka panoramaska cesta s Stare gore do Gorenjeje Tarblja, ni asfaltna cesta iz Čepeljšič na Matajur, ni označena stara cesta (sedaj asfaltirana) z Idriškega do Livka ter Polave in Čepeljšič, brez vsake ceste ga zemljevidu so tudi Črni vrh, Zapotok, Arbec, Barde, Sedlišča itd. Označeni, čeprav nazirani nista reki Aborna in Erbec.

Pri imenih v Furlaniji je tudi nekaj napak: S. Lorenzo di Mossa se že nekaj let v italijanski uredniški glasu S. Lorenzo Isontino. Mossa je bila nekoč (pod vplivom Furlanov) po slovensko Muš in ne Moša, Koprivi (Capriva del Friuli) pa so Brici vedno pravili Koprivno; Brici so imeli domač izraz celo za Buttrio - Buren. Gotovo bi se kaj takega še nekaj nabralo...

Všec mi je, da je zemljevid temeljil tudi nekatere nove Merkujeve in Matičeve pogleda na imenoslovje v Benški Slovheniji. Tako je dosledneje upoštevan benški refleks za polglasnik v imenih Karnatha, Karnica, Bardca, Barde, Grmak, Klinac, Tarpeč itd., vendar so še pustili Zavrt (mogoče, da se loči od italijanskega Zavart). Za italijansko Gemono (lahko bi navedli tudi furlansko Glemono) so zapisali Gumin namesto nekdanjeje Humina. Zanimiva pa je različnost s Korosko; na Koroskem so domačini že sprejete krajevne oblike «evs» zamenjali za splošnolovenske «vas», ker so to odstopanje od knjižnega jezika sovražniki slovenstva uporabljali za svoje vindšarske teorije.

Skoraj revolucionarna novost je tudi pisanje Vidan za že ustaljeno Videm. Res je Vidan bolj upravičeno ne le zaradi Benčanov, ki rečejo celo Vidan (torej le nismo do kraja dosledni), pač pa tudi zaradi etimologije (Ad Utinam, predivna Utinensis, Udine). Trdeba se bo pač privaditi.

To je nekaj načelnih in praktičnih pripomb, ki nočejo biti zlobne. Bolje je, da imamo nekaj, kar smo potrebovali, četudi je nepopolno, saj je to prvi pogoj, da bo jutri nastalo nekaj popolnejšega.

## Lokomotiva se je zaletela v vagona

VERONA, 31. — Na železniški postaji v Veroni je prišlo do nesreče, ko je lokomotiva naletela na vagona, v katerih je bilo več desetih potnikov. Bilo je približno 30 ranjenih, tudi materialna škoda je velika. Kaže, da je do nesreče prišlo zaradi okvare na zavorah lokomotive. Ranjenec so takoj prihitali na pomoč agenti železniške policije, ki kmalu pa so prihitali tudi rešilni avti iz veronske bolnišnice. Policija je vagona zapčevala, da bi preprečila, da bi se prtljaga potnikov izgubila.

RIM, 31. — General Vito Miceli, dosedaj poveljniki obveščevalne službe SID, je bil imenovan za poveljnika tretjeje armadnega korpusa. General Miceli bo nastopil službo oktobra, ko bo upokojen dosedanj poveljniki general Cristaudo.